

LEVEND WATER

Bijbelonderwijs voor de basisschool

werkboek groep 8

In deze uitgave wordt gebruik gemaakt van de Herziene Statenvertaling

Dit werkboek is van:

School:

Groep:

Auteurs

Gert Gelderblom
Vrouwke Klapwijk
Henry Koopman
Roel Wimmenhove

Illustrator

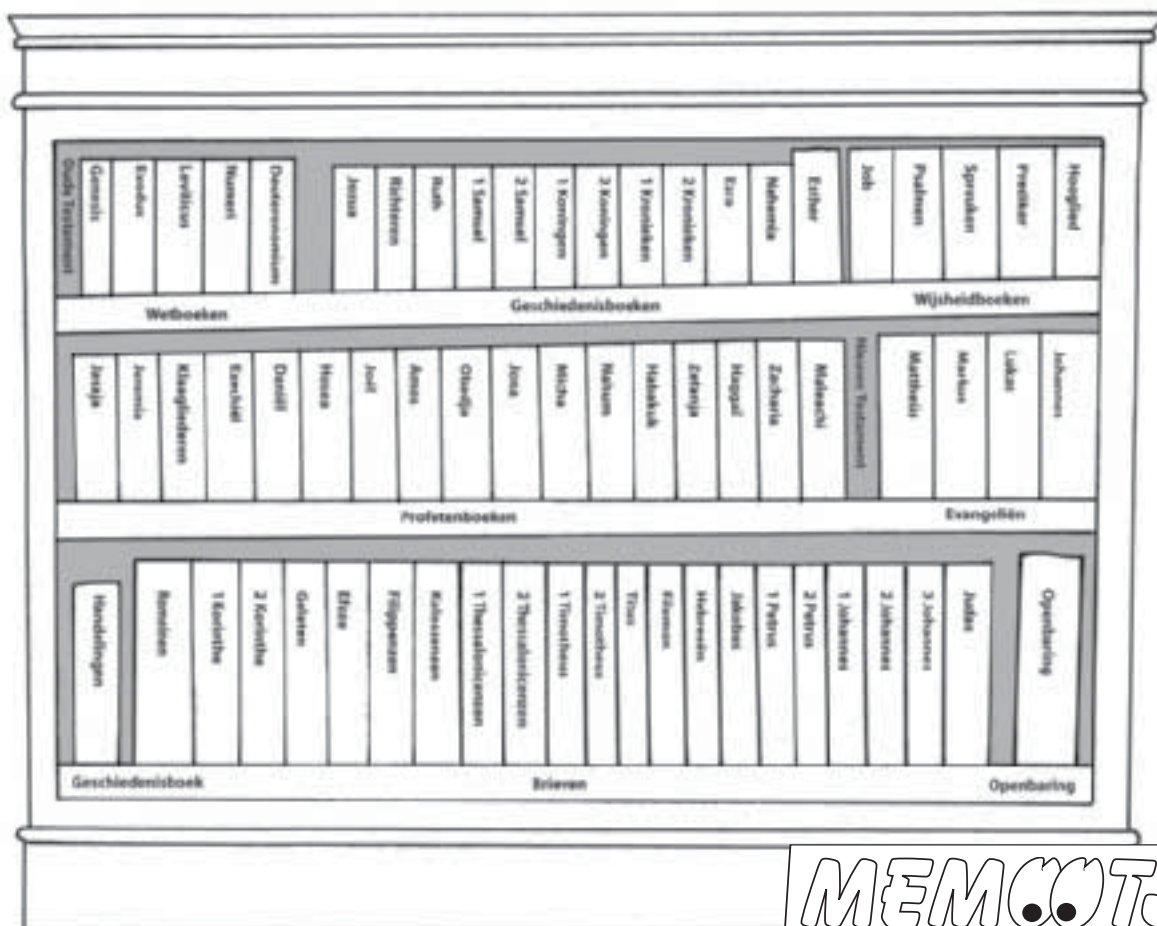
Michel de Boer

GIDS, Zwolle

1 Het ontstaan van de Bijbel

Uit het hoofd

Wat betekent het woord Bijbel?	1	Bijbel betekent Boeken.
In welke taal is het Oude Testament oorspronkelijk geschreven?	2	Het Oude Testament is oorspronkelijk in het Hebreeuws geschreven. Een klein deel van Daniël is in het Aramees geschreven.
In welke taal is het Nieuwe Testament oorspronkelijk geschreven?	3	Het Nieuwe Testament is oorspronkelijk in het Grieks geschreven.
Hoe noemen we de eerste vijf boeken van de Bijbel?	4	De eerste vijf boeken van de Bijbel worden ook wel de Tora genoemd.
Wat wordt bedoeld met de canon?	5	De canon is de lijst van 66 vastgestelde bijbelboeken.

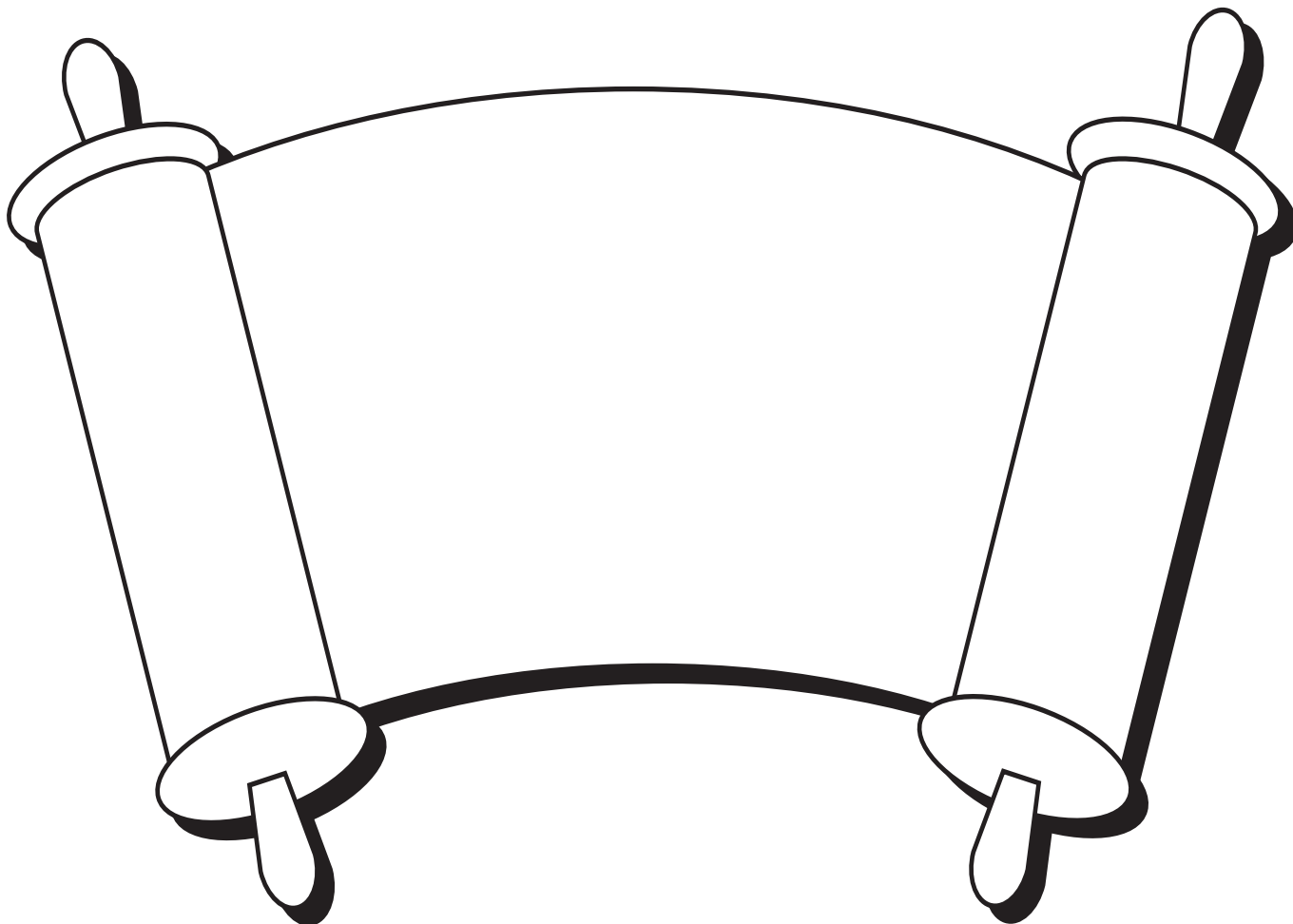
MEMCOTJE

Hw woord is een lamp voor mijn voet
 en een licht op mijn pad.
 Psalm 119 : 105

1 Het ontstaan van de Bijbel

Mijn favoriete bijbeltekst

Sommige mensen hebben een favoriete bijbeltekst.
Zoek jij ook eens een bijbeltekst op die je erg mooi vindt.
Schrijf hem hieronder op de boekrol.

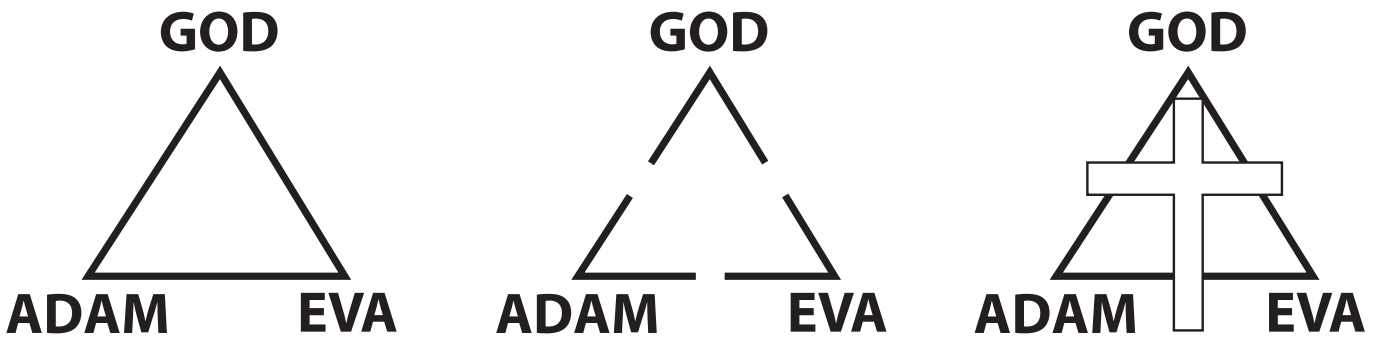

2 God staat aan het begin

Uit het hoofd

Wat is de betekenis van het woord 'Genesis'?	1	Begin, ontstaan of geboorte.
Wat betekent het dat de mens is geschapen naar het evenbeeld van God?	2	Dit verwijst naar waar de mens vandaan komt en wat zijn taak op aarde is.
Waarom heiligde God de zevende dag?	3	Om te rusten en te genieten van Zijn scheppingswerk.
Van welke boom in het paradijs mochten Adam en Eva niet eten?	4	Van de boom van kennis van goed en kwaad.
Wat zou er volgens de slang gebeuren wanneer Adam en Eva zouden eten van de boom van kennis van goed en kwaad?	5	Ze zouden als goden worden en kennis hebben van goed en kwaad.
Wat gebeurde er toen Adam en Eva van de verboden vrucht gegeten hadden?	6	Ze schaamden zich voor elkaar en voor God omdat ze merkten dat ze naakt waren.
Hoe reageerden Adam en Eva toen God hen erop aansprak dat ze van de verboden vrucht gegeten hadden?	7	Adam gaf zijn vrouw de schuld. En Eva gaf de slang de schuld.
Wat betekent 'Stof ben je en tot stof keer je terug'?	8	God heeft de eerste mens van stof gemaakt. Wanneer de mens dood is, zal zijn lichaam weer tot stof vergaan.

Driehoeken

Leg eens uit wat er met de tekeningen hierboven wordt bedoeld.
Schrijf je antwoord hieronder op.

MEMCOTJE

En God schiep de mens naar Zijn beeld;
naar het beeld van God schiep Hij hem;
mannelijk en vrouwelijk schiep Hij hen.
Genesis 1: 27

2 God staat aan het begin

Wie zei wat?

Na de zondeval spreekt God tegen Adam en Eva en tegen de slang.

Dat staat in Genesis 3 : 14 - 19.

Zoek eens uit wat God precies tegen Adam zegt, wat tegen Eva en wat tegen de slang.

Gebruik de tekst hieronder. Geef de verschillende stukjes tekst een verschillende kleur.

Kun je ook aan een ander in je eigen woorden uitleggen wat God tegen wie heeft gezegd?

¹⁴ Toen zei de HEERE God tegen de slang:

Omdat u dit gedaan hebt, bent u vervloekt
sonder al het vee en onder alle dieren van het veld!
Op uw buik zult u gaan en stof zult u eten,
al de dagen van uw leven.

¹⁵ En Ik zal vijandschap teweegbrengen tussen
u en de vrouw, en tussen uw nageslacht
en haar nageslacht; dat zal u de kop vermorselen,
en u zult het de hiel vermorselen.

¹⁶ Tegen de vrouw zei Hij:

Ik zal uw zwöegen in uw zwangerschap zeer groot maken;
al zwöegend zult u kinderen baren.

Naar uw man zal uw begeerte uitgaan, maar hij zal over u heersen.

¹⁷ En tegen Adam zei Hij: Omdat u geluisterd hebt naar de stem
van uw vrouw en van die boom gegeten hebt, waarvan Ik u gebied:
U mag daarvan niet eten, is de aardbodem omwille van u vervloekt;
al zwöegend zult u daarvan eten, al uw levensdagen;

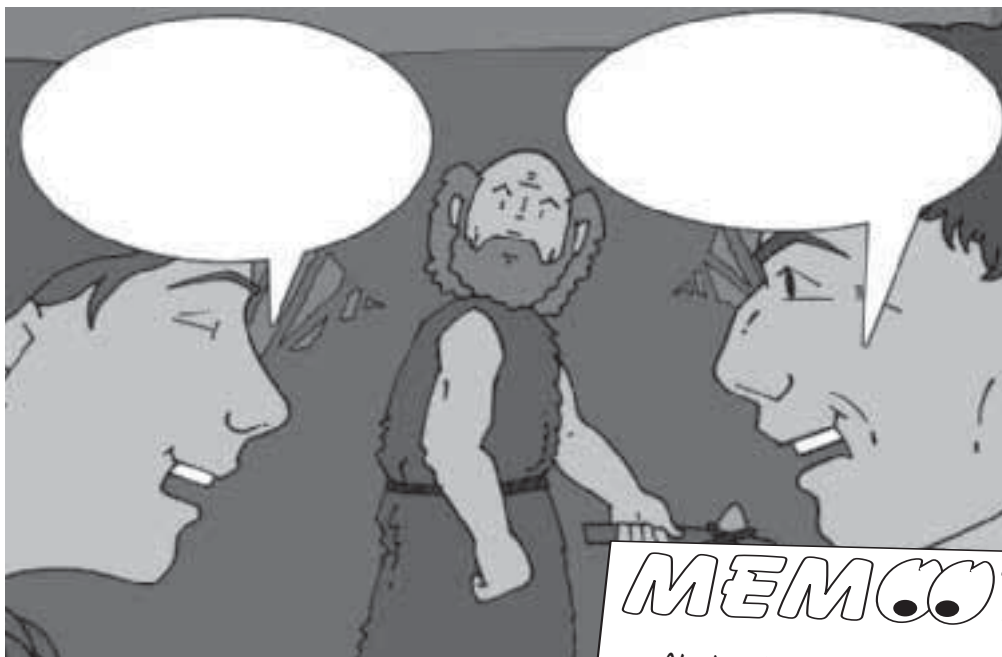
¹⁸ doornen en distels zal hij voor u doen opkomen
en u zult het gewas van het veld eten.

¹⁹ In het zweet van uw aangezicht zult u brood eten,
totdat u tot de aardbodem terugkeert,
want daaruit bent u genomen;
u bent immers stof en u zult tot stof terugkeren.

3 De zondvloed

Uit het hoofd

Wat betekent de naam 'Noach'?	1	Noach betekent troost.
Hoe lang heeft Noach aan de ark gebouwd?	2	Noach heeft ongeveer 120 jaar aan de ark gebouwd.
Waarom kwam er een zondvloed?	3	God was gekwetst omdat de aarde vol onrecht was.
Hoe heten de zonen van Noach?	4	De zonen van Noach heten Sem, Cham en Jafeth.
Op welke berg strandde de ark?	5	De ark strandde op de berg Ararat.
Wat deed Noach eerst toen hij na de zondvloed uit de ark kwam?	6	Noach bouwde een altaar en bracht brandoffers.
Wat deed God toen Noach, zijn familie en de dieren uit de ark waren?	7	God sloot een verbond met Noach en diens nakomelingen en met alle levende wezens.

MEMCOTJE

Als deze boog in de wolken is, zal Ik hem aanzien, om te denken aan het eeuwig verbond tussen God en alle levende wezens van alle schepselen die op de aarde zijn.

Genesis 9:16

4 Waarom, waarom?

Uit het hoofd

In welke tijd leefde Job?	1	Job leefde in de tijd van de aartsvaders.
Wat was het beroep van Job?	2	Landeigenaar en veehouder.
Welke vraag staat centraal in het boek Job?	3	Waarom moeten goede mensen lijden?
Wat is het advies van de vrouw van Job?	4	Vervloek God en sterf.
Wat is de reactie van Job op het advies van zijn vrouw?	5	Al het goede aanvaarden we van God, zouden we dan het kwade niet aanvaarden?
Hoeveel kinderen had Job voordat hem al het lijden overkwam?	6	10 kinderen.
Hoe heten de vrienden van Job?	7	De vrienden van Job heten: Elifaz, Bildad, Zofar en Elihu.
Hoe antwoordt God Job op zijn vragen?	8	God wijst op Zijn almacht en wijsheid. Dat doet Hij door Job vragen te stellen over de geheimen van de schepping.
Hoeveel kinderen kreeg Job er later bij van God?	9	Zeven zonen en drie dochters.
Wie stelde er later ook waarom-vragen?	10	De Heere Jezus aan het kruis. Hij schreeuwde het uit: 'Mijn God, mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?'

MEMCOTJE

Want ik ben ervan overtuigd dat niet de dood, ook niet het leven, of de engelen, de overheden, de krachten, ook niet tegenwoordige of toekomstige dingen, ook niet hoogte, of diepte, of enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde van God, die is in Christus Jezus, onze Heere.
Romeinen 8 : 38 & 39

5 Een psalm voor het leven

Uit het hoofd

Noem zes soorten psalmen.	1	Gebeden, boetepsalmen, wijsheidspsalmen, koninklijke psalmen, lofpsalmen, troostpsalmen.
Welke bekende koning heeft veel psalmen gedicht?	2	Koning David.
Waarover gaan veel psalmen?	3	Veel Psalmen zijn geschreven naar aanleiding van wat mensen in hun leven meemaken. Ze gaan over de relatie tussen de dichter en God.
Wat is een boetepsalm?	4	In een boetepsalm maakt de dichter duidelijk dat hij berouw heeft van zijn zonden en vraagt hij de Heer om vergeving.
Wat is een wijsheidspalm?	5	Een wijsheidspalm wil je iets leren over het leven met de Heer of over de wetten die God heeft gegeven.

Een liefdesgedicht

Psalm 116 is eigenlijk een liefdesgedicht. In deze psalm kun je iets leren over de band die je met de Heere God kunt hebben.

Zoek deze psalm maar eens op in de Bijbel.

De dichter vertelt in deze psalm waarom hij van de Heere houdt.

Schrijf eens op waarom de dichter van de Heere houdt.

Zoek Psalm 8 eens op. In deze psalm kun je iets leren over jezelf.

Schrijf maar op wat je in deze psalm over jezelf leert.

MEMCOTJE

Mijn mond zal van de lof van de HEERE
getuigen, alle schepselen zullen Zijn
heilige Naam loven, voor eeuwig en altijd.

Psalm 145 : 21

5 Een psalm voor het leven

Psalmen uit het leven van David

Hieronder zie je allerlei kaartjes. Er zijn drie soorten kaartjes:

- kaartjes waar een gebeurtenis op staat;
- kaartjes waarop staat waar die gebeurtenis in de Bijbel wordt beschreven;
- kaartjes waar een psalm op genoemd wordt.

Er horen steeds drie kaartjes bij elkaar. Een gebeurtenis, een bijbelplaats en een psalm.

Kleur de kaartjes in. Geef de kaartjes die bij elkaar horen dezelfde kleur.

David heeft gehoord
dat Doëg 85 priesters
heeft vermoord.

2 Samuël 12

Psalm 63

2 Samuël 15

Psalm 3

Nathan is bij David op bezoek
geweest omdat David met
Bathseba heeft geslapen.

De opstand van
Absalom.

1 Samuël 19

Psalm 52

1 Samuël 22

Psalm 59

Psalm 142

David verbergt zich in
een grot te En-gedi.

Saul zendt soldaten naar
Davids huis om hem te doden.

1 Samuël 22

Psalm 54

1 Samuël 23

David verbergt zich in de
grot van Adullam.

De mannen van Zif willen
David verraden.

1 Samuël 24

Psalm 51

6 Zeg het met een psalm

Een troostpsalm

Psalm 121

God bewaart Zijn volk

¹ Een lied Hammaäloth.

Ik sla mijn ogen op naar de bergen,
vanwaar mijn hulp komen zal.

² Mijn hulp is van de HEERE,
Die hemel en aarde gemaakt heeft.

³ Hij zal uw voet niet laten wankelen,
uw Bewaarder zal niet sluimeren.

⁴ Zie, de Bewaarder van Israël
zal niet sluimeren of slapen.

⁵ De HEERE is uw Bewaarder,
de HEERE is uw schaduw aan uw rechterhand.

⁶ De zon zal u overdag niet steken,
de maan niet in de nacht.

⁷ De HEERE zal u bewaren voor alle kwaad,
uw ziel zal Hij bewaren.

⁸ De HEERE zal uw
uitgaan en uw ingaan
bewaren, van nu aan
tot in eeuwigheid.

MEMOOTJE

... en spreek onder elkaar met psalmen,
lofzangen en geestelijke liederen, en zing
voor de Heere en loof Hem in uw hart, en
dank altijd voor alle dingen God
en de Vader in de naam
van onze Heere Jezus Christus.
Efeze 5 : 19 & 20

6 Zeg het met een psalm

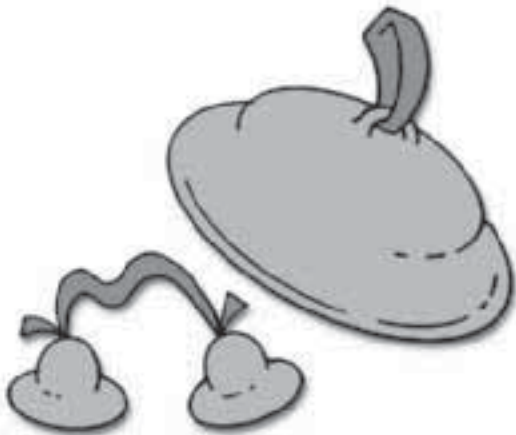
Met hoorngeschal en klinkende bekkens

Zoek bij de muziekinstrumenten het goede kaartje en verbind ze met elkaar.

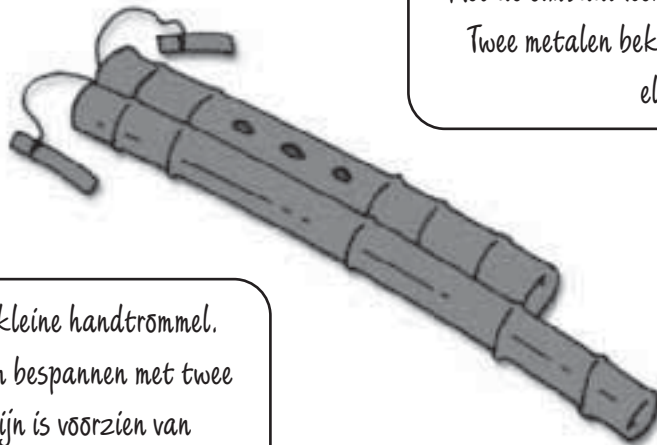
De bazuin werd gemaakt van ramshoorn of van metaal. De ramshoorn wordt nog steeds gebruikt op het joodse nieuwjaarsfeest.

De harp heeft de klankbodem als een dak boven de snaren. De harp werd vooral in de eredienst gebruikt.

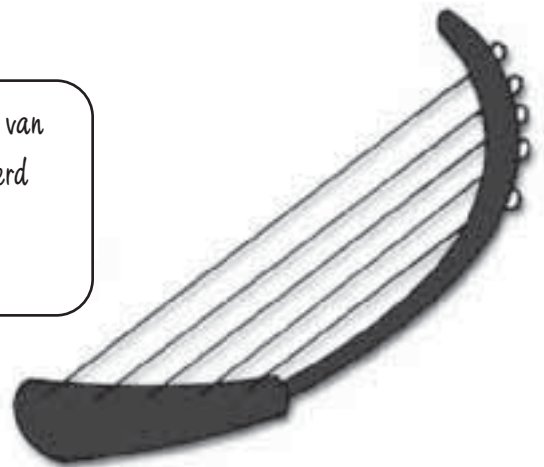
Met de cimbaal werd de maat aangegeven. Twee metalen bekkens slaat men tegen elkaar.

De tamboerijn is een kleine handtrommel. Het is een houten raam bespannen met twee vellen. De tamboerijn is voorzien van rinkelende stukjes metaal.

De fluit werd oorspronkelijk gemaakt van riet, later ook van brons. De fluit werd zowel bij verdrietige als bij blijde gebeurtenissen gebruikt.

7 Kostbaarder dan edelstenen...

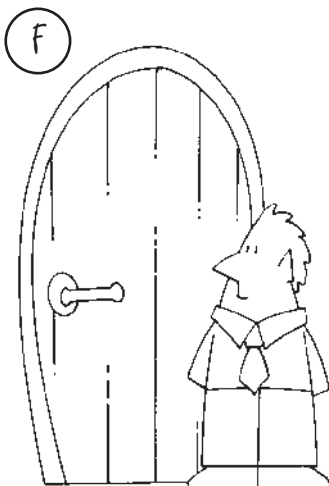
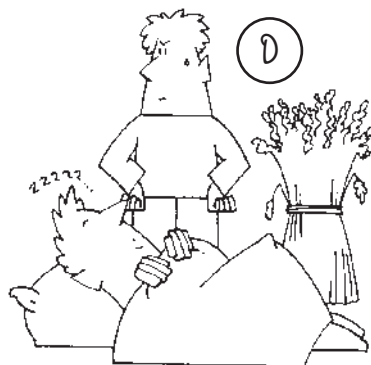
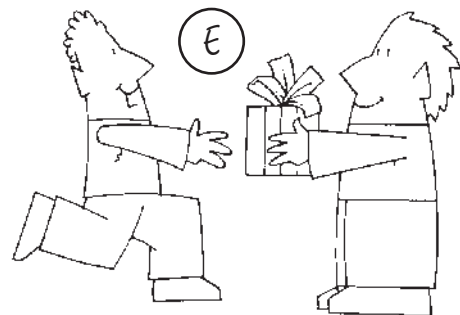
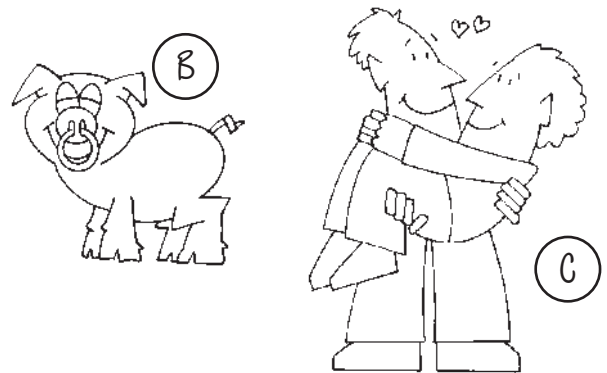
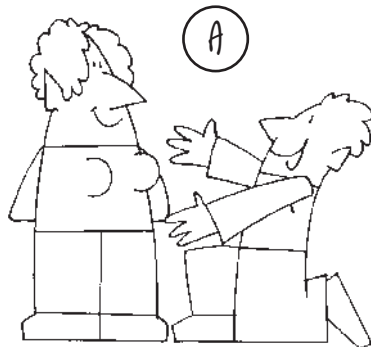
Uit het hoofd

Hoe heten de wijsheidsboeken uit de Bijbel?	1	De wijsheidsboeken uit de Bijbel zijn Job, Psalmen, Spreuken, Prediker en Hooglied.
Wie is de belangrijkste schrijver van het boek Spreuken?	2	De belangrijkste schrijver van het boek Spreuken is Salomo.
Wat is de waarde van het boek Spreuken voor ons?	3	De spreuken uit het spreukenboek geven ons wijsheid en zijn een leidraad voor ons leven.
Over welke onderwerpen gaan veel spreuken?	4	Veel spreuken gaan over ouders en kinderen, vrienden, omgaan met geld, de macht van het woord.
Wat is het begin van alle kennis?	5	Het begin van alle kennis is ontzag voor de Heere.

Spreukenzoeker

Zoek uit welke spreuk bij welke illustratie hoort.

- Spreuken 8 : 34
- Spreuken 10 : 5
- Spreuken 11 : 22
- Spreuken 31 : 28
- Spreuken 18 : 22
- Spreuken 19 : 3

MEMCOOTJE

Welgelukzalig is de mens,
die wijsheid vindt, en de mens,
die verstandigheid voortbrengt!

Spreuken 3: 13 SV

7 Kostbaarder dan edelstenen...

Een spreukenposter

Zoek de spreuk uit het spreukenboek die je het mooist vindt.

Schrijf hem op een groot vel papier.

Versier de spreuk zodat er een mooi schilderij ontstaat.

Je kunt er ook tekeningen bij maken die met de spreuk te maken hebben.

8 Eer wie eer toekomt

Uit het hoofd

Welke naam krijgt Daniël in Babel?	1	De Babylonische naam van Daniël is Beltsazar.
Welke namen krijgen de vrienden van Daniël?	2	Sdrach, Mesach en Abed-nego.
Welke bijzondere gave krijgt Daniël van God in Babel?	3	Daniël kan dromen en visioenen uitleggen.
Wat eist de koning van zijn wijzen?	4	Hij wil dat ze vertellen wat hij gedroomd heeft en dat ze de droom ook uitleggen.
Wat wordt bedoeld met de steen in de droom van de koning?	5	Het rijk van God, dat zich zal uitbreiden over de hele aarde.
Waar heeft koning Nebukadnezar het gouden beeld opgesteld?	6	In het dal van Dura.

Wie heeft dat gezegd?

Je vindt de antwoorden in Daniël 1, 2 en 3.

B Neem de proef op de som en laat uw dienaren tien dagen alleen groente eten en water drinken.

A De koning zal mij verantwoordelijk stellen als hij vindt dat jullie er slechter uitzien dan jullie leeftijdsgenoten.

D Ik heb onder de Judese ballingen iemand gevonden die de droom van de koning kan uitleggen.

C Vertel uw dienaren uw droom, dan zullen wij hem verklaren.

E Zodra u de muziek hoort, valt u op uw knieën neer en buigt u in aanbidding voor het beeld dat koning Nebukadnezar heeft opgericht.

F Wij zullen niet buigen voor het gouden beeld.

G Geprezen zij de God van Sdrach, Mesach en Abednego, die zijn engel heeft gezonden en zijn dienaren heeft gered.

MEMCOTJE

U mag geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben. U mag zich geen beeld maken, geen enkele afbeelding van wat boven in de hemel, of beneden op de aarde, of in het water onder de aarde is. U mag zich daarvoor niet neerbuigen, en die niet dienen, want Ik, de HEERE, uw God, ben een ijverend God.
Deuteronomium 5: 7-9

9 Koning van de koningen

Uit het hoofd

Wat zijn ballingen?	1	Ballingen zijn mensen die onvrijwillig elders moeten leven.
Wat is de straf voor de hoogmoed van koning Nebukadnezar?	2	Nebukadnezar moet zeven jaar bij de dieren leven.
Hoe was het leven in Babel in de tijd van Daniël?	3	Babel was een welvarende en machtige stad. Maar er was ook veel onrecht en de armen werden vergeten.
Wat voor bijzonders gebeurt er tijdens het feest van koning Belsazar?	4	Er verschijnt een hand die schrijft: 'Mene, mene, tekel ufarsin.'
Wat betekenen de tekens op de muur?	5	De dagen van de koning zijn geteld. God heeft hem te licht bevonden. Zijn koningschap zal verdeeld worden over andere rijken.
Door welke volken wordt Babel veroverd?	6	Babel wordt ingenomen door de Meden en de Perzen.
In welke richting knielde Daniël wanneer hij bad?	7	Daniël knielde in de richting van Jeruzalem.
Hoe noem je een wet die onherroepelijk is?	8	Een wet die onherroepelijk is, noemen we een wet van Meden en Perzen.

Vragen bij 'Christelijke graffiti?'

Lees eerst de leestekst op de rechter bladzijde. Beantwoord daarna de vragen hieronder.

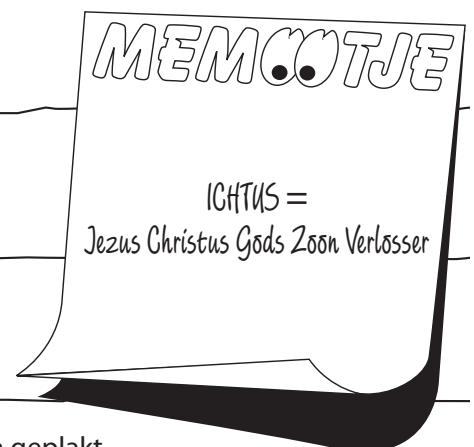
1 Wanneer is het ICHTHUS-symbool ontstaan?

2 Heb je dit symbool wel eens ergens gezien? Waar?

3 Wat betekent het vissymbool?

4 Soms hebben mensen een sticker met een visje op hun auto of agenda geplakt. Of ze hebben een visje aan een kettinkje hangen. Waarom doen ze dat, denk je?

5 Ken je iemand die het visje ergens op heeft geplakt? Vraag eens waarom hij of zij dat doet.

9 Koning van de koningen

Christelijke graffiti?

Wat zou Daniël de hele nacht in de leeuwenkuil gedaan hebben? Of heeft hij de hele nacht tot God gebeden? Of zou hij een tekening op de muur van de leeuwenkuil hebben gemaakt?

Daniël werd in de leeuwenkuil gegooid omdat hij God trouw was. Hij werd vervolgd om zijn geloof in God. Daniël leefde ongeveer 600 jaar voor Christus. Maar ook in de eerste eeuwen van onze jaartelling werden christenen vervolgd. Nog steeds worden er in verschillende landen christenen vervolgd om hun geloof.

Het ICHTHUS-symbool

Het visteken is in het begin van onze jaartelling door de eerste christenen bedacht. Al 40 jaar na de kruisiging van Jezus werd het symbool gebruikt. Het was een geheim symbool om elkaar te bemoedigen. Er waren in die tijd perioden dat christenen moesten letten op wat ze zeiden. De Romeinen waren de baas en men moest van hen de keizer vereren. Maar net als Daniël in de tijd van de ballingschap, weigerden christenen dat te doen. Zij erkenden alleen Jezus als hun Heere. Het gevolg was wel dat ze vervolgd werden. In de ene tijd waren de vervolgingen erger dan in de andere tijd. Maar soms ging het er hard aan toe. Er zijn beschrijvingen van christenen die gekruisigd werden en van christenen die in de arena's voor de wilde dieren werden gegooid. Je kon eigenlijk niet meer hardop zeggen dat Jezus je Heere was. Daarom kozen ze voor een geheim teken: de vis. Het Griekse woord voor vis is ICHTHUS. De letters van het woord ICHTHUS zijn weer de beginletters van andere Griekse woorden.

I	CH	TH	U	S
Iesus	Christos	Theou	Uios	Soter
Jezus	Christus	Gods	Zoon	Verlosser

Het woord ICHTHUS betekent dus eigenlijk: 'Jezus Christus, Gods Zoon, Verlosser'.

Het ICHTHUS-symbool was dus een getekende, geheime geloofsbelijdenis.

Een symbool om andere christenen te bemoedigen. Wanneer christenen in de eerste eeuwen het ICHTHUS-symbool tegenkwamen, moesten ze direct weer aan de betekenis ervan denken: 'Jezus Christus, Gods Zoon, Verlosser'. In de eerste eeuwen van onze jaartelling zijn er verschillende perioden geweest dat christenen zich een tijdlang in onderaardse gangen en spelonken in Rome schuilhielden. Later heeft men daar het ICHTHUS-symbool meerdere keren aangetroffen.

Ook tegenwoordig zie je mensen met het vissymbool. Christenen worden in Nederland niet vervolgd. Toch willen ze met het visje andere mensen iets zeggen. En jij weet nu wat ze je willen zeggen.

10 Stralende sterren

Uit het hoofd

Waarover gaan de visioenen die Daniël krijgt?	1	De visioenen die Daniël krijgt, gaan erover hoe God de wereldgeschiedenis bepaalt.
Welke betekenis hebben de vier dieren in het visioen van Daniël?	2	De vier dieren symboliseren de vier machtige koninkrijken die elkaar opvolgen.
Waarom zien de dieren in het visioen er zo angstaanjagend uit?	3	Omdat er angstige tijden zullen komen voor de mensen op aarde.
Waarom bidt Daniël iedere dag voor Jeruzalem en voor de tempel?	4	Omdat Gods naam verbonden is aan Jeruzalem en aan de tempel.
Hoe heet de engel die de moord op de gezalfde vorst voorspelt?	5	De engel Gabriël.
Wie wordt bedoeld met de 'gezalfde vorst'?	6	De gezalfde vorst is de Messias, de Heere Jezus.
Waarom is het zo bijzonder dat Daniël de engel Gabriël te zien krijgt?	7	Gabriël komt later ook bij Maria de komst van de Heere Jezus voorspellen.

MEMCOTJE

Ieder dan die Mij belijden zal voor de mensen, die zal Ik ook belijden voor Mijn Vader, Die in de hemelen is. Maar wie Mij verlossen zal voor de mensen, die zal Ik ook verlossen voor Mijn Vader, Die in de hemelen is.
Mattheüs 10 : 32 & 33

10 Stralende sterren

God heeft een plan

God heeft een plan met de wereld. God heeft ook met ieder mens afzonderlijk een plan. Je bent niet zomaar op aarde; je leeft ergens voor. De Heere heeft een bedoeling met jouw leven.

God had ook een plan met Daniël. Toch zal dat voor hem niet altijd zo duidelijk zijn geweest. Reken maar dat Daniël tijden gekend heeft dat hij niets van de Heere snapte.

Blader eens door het boek Daniël en zoek tenminste vijf situaties die voor Daniël heel moeilijk geweest zijn. Probeer er ook eens achter te komen waarom God die moeilijke dingen heeft laten gebeuren.

situatie	plan van God
1	
2	
3	
4	
5	

11 Johannes - profeet tot in de dood

Uit het hoofd

Wie zijn de ouders van Johannes de Doper?	1	De ouders van Johannes de Doper zijn Zacharias en Elizabet.
Wat betekent de naam Johannes?	2	Johannes betekent 'de Heere is genadig'.
Uit welke stam komt Johannes de Doper?	3	Johannes kwam uit de stam Levi.
Wat gebeurde er toen Jezus gedoopt werd?	4	De hemel opende zich en de geest van God daalde als een duif op Hem neer en er klonk een stem uit de hemel.
Hoe heet de vrouw van Herodes?	5	De vrouw van Herodes heet Herodias.
Hoe heet de dochter van Herodias?	6	De dochter van Herodias heet Salome.
Door wie werd Johannes de Doper onthoofd?	7	Johannes werd gedood door Herodes Antipas.

Woordzoeker

n	w	a	n	s	a	i	r	a	h	c	a	z	
e	n	g	e	l	k	r	e	e	k	n	i	s	
n	d	h	r	e	a	r	a	i	v	e	l	a	
a	s	u	*	t	m	n	n	s	u	z	e	j	
h	e	s	i	n	e	d	i	j	n	s	e	b	n
k	n	t	u	f	e	b	e	t	t	w	e	r	
n	n	e	e	r	l	o	a	m	s	p	g	e	
i	a	m	l	b	h	d	e	z	o	e	r	t	
r	h	o	e	i	a	e	d	d	i	l	o	a	
p	o	n	e	l	a	d	n	a	s	l	a	w	
s	j	m	a	l	r	h	e	r	o	d	e	s	
n	a	a	d	r	o	j	u	d	e	a	e	r	

besnijdenis	jas	Salome
bode	Jezus	sandalen
dopen	Johannes	sprinkhanen
duif	Jordaan	stem
Elizabet	Judea	wan
engel	kameelhaar	water
Herodes	kinderloos	woestijn
ik	lam	Zacharias
inkeer	Levi	Reuk

MEMCOTJE

Ik doop u wel met water, maar Hij komt Die sterker is dan ik, bij Wie ik niet waard ben de riem van Zijn schoenen los te maken. Hij zal u dopen met de Heilige Geest en met vuur. Zijn wan is in Zijn hand en Hij zal Zijn dorsvloer grondig reinigen en de tarwe in Zijn schuur verzamelen, maar het kaf zal Hij met onuitblusbaar vuur verbranden.
Lukas 3: 16 & 17

11 Johannes - profeet tot in de dood

Jom-Kippoer

Grote Verzoendag wordt door veel Joodse mensen nog steeds gevierd. Ze noemen het tegenwoordig 'Jom-Kippoer'. In de Bijbel kun je erover lezen in Leviticus 16 en ook in Leviticus 23 : 27 - 32. Ook op internet is veel informatie over dit feest te vinden, maar misschien heeft jouw school ook wel boeken over de Joodse feesten.

Zoek eens uit wat voor feest 'Jom-Kippoer' is. Waarom vieren de Joden dit feest? Waaraan denken ze dan? Is het een vrolijk of juist een verdrietig feest?

Wat doen Joden tijdens dit feest? Zie je ook overeenkomsten tussen Jom-Kippoer en het werk van Johannes de Doper?

Doe op deze bladzijde verslag van wat je allemaal te weten bent gekomen.

Handwritten lines for taking notes.

12 Jezus volgen

Uit het hoofd

Simon Petrus	1	Rots waarop de Heere Jezus Zijn kerk zal bouwen. Zegt na de arrestatie van Jezus tot drie keer toe dat hij Jezus niet kent. Na Jezus' opstanding komt het weer goed tussen Jezus en Petrus.
Johannes	2	Broer van Jakobus. Hij heeft verschillende bijbelboeken geschreven. Krijgt bij het kruis de opdracht van Jezus om voor Maria te zorgen.
Mattheüs	3	Tollenaar. Hij wordt ook wel Levi genoemd.
Judas	4	Hij heeft de Heere Jezus verraden.
Nathanaël	5	Hij wordt ook wel Bartholomeüs genoemd. Door Filippus bij Jezus gebracht. Jezus had hem al onder de vijgenboom zien zitten.
Thomas	6	De uitdrukking 'ongelovige Thomas' verwijst naar hem. Hij gelooft eerst niet dat Jezus is opgestaan, maar later wel.
Jakobus	7	Hij is de eerste discipel die om het volgen van Jezus de marteldood sterft.

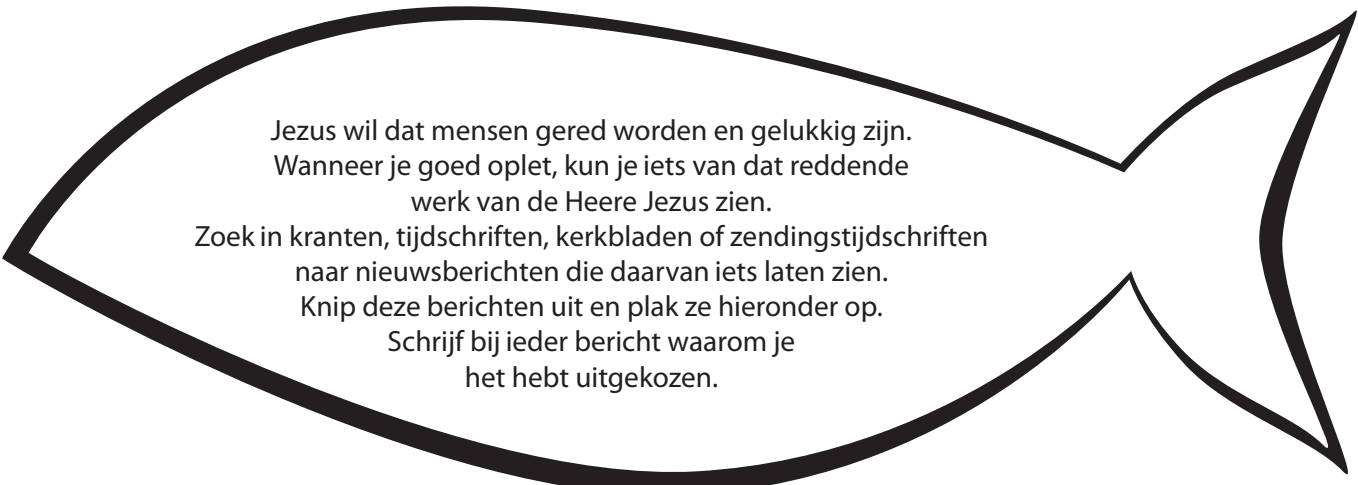
MEMCOTJE

Als iemand achter Mij aan wil komen, moet hij zichzelf verlossen, zijn kruis opnemen en Mij volgen. Want wie zijn leven zal willen behouden, die zal het verliezen; maar wie zijn leven zal verliezen om Mij, die zal het vinden.
Mattheüs 16 : 24 & 25

12 Jezus volgen

Visserspraak

Jezus wil dat mensen gered worden en gelukkig zijn.
Wanneer je goed oplet, kun je iets van dat reddende
werk van de Heere Jezus zien.
Zoek in kranten, tijdschriften, kerkbladen of zendingstijdschriften
naar nieuwsberichten die daarvan iets laten zien.
Knip deze berichten uit en plak ze hieronder op.
Schrijf bij ieder bericht waarom je
het hebt uitgekozen.

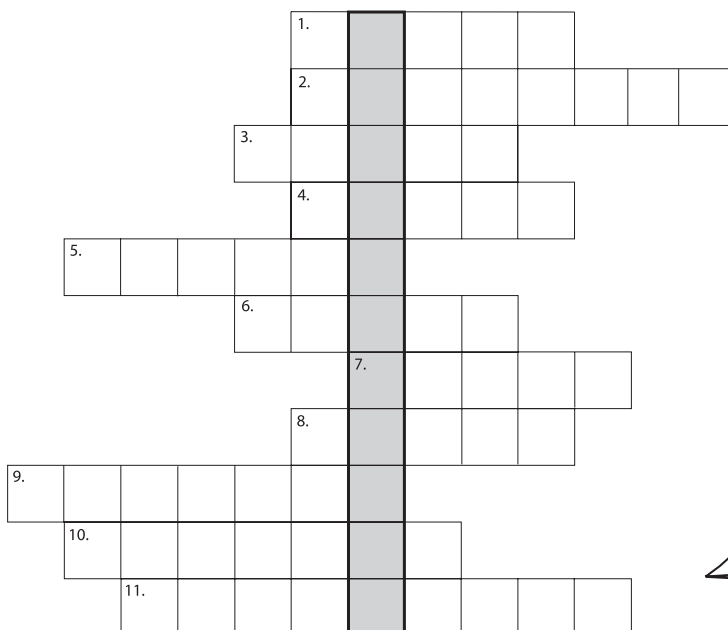
13 Buitenkant - Binnenkant

Uit het hoofd

Tot welke groep Joden behoort Nicodemus?	1	Nicodemus behoort tot de Farizeeën.
Wat is de andere naam voor de Joodse Raad	2	Een andere naam voor de Joodse Raad is Sanhedrin.
Hoe heet de bron waar het gesprek tussen Jezus en de Samaritaanse vrouw plaatsvindt?	3	Het gesprek tussen Jezus en de Samaritaanse vrouw vindt plaats in Sichar bij de bron van Jakob.
Wat betekent de naam 'Messias'?	4	Messias betekent 'Gezalfde'.
Wat betekent 'synagoge'?	5	Synagoge betekent 'leerhuis'.
Wat is de reactie van de mensen in de synagoge op de toespraak van Jezus?	6	Ze worden boos en willen Hem in de afgrond gooien.

Geloof

1 Jezus vergelijkt zichzelf ermee.	(Johannes 3 : 14)
2 God zond zijn Zoon om de wereld te ...	(Johannes 3 : 17)
3 Wie in Jezus gelooft, ontvangt eeuwig ...	(Johannes 3 : 16)
4 Opnieuw geboren word je uit water en ...	(Johannes 3 : 5)
5 Ze zijn rijp voor de oogst.	(Johannes 4 : 35)
6 Ze hadden een hekel aan Samaritanen.	(Johannes 4 : 9)
7 Jezus vraagt het te drinken aan de Samaritaanse vrouw.	(Johannes 4 : 7)
8 Het Joodse woord voor meester.	(Johannes 3 : 2)
9 Wie is er niet geliefd in zijn eigen vaderstad?	(Lucas 4 : 24)
10 In welk gebied ligt Nazareth?	(Lucas 4 : 14 - 16)
11 De plaats waar Jezus schriftgeleerde was.	(Lucas 4 : 23)

Antwoord: .....

14 Geloof gevraagd

Uit het hoofd

Waarom werden tollenaars door de Joden gehaat?	1	Tollenaars werkten samen met de Romeinen en vroegen te veel belasting.
Wat maakte de begrafenis van de jongen in Naïn nog eens extra verdrietig?	2	De vrouw was weduwe. Haar man was al eerder overleden. Nu had ze niemand meer die voor haar het geld kon verdienen.
Hoe werden doden in de tijd van de Bijbel begraven?	3	Armen werden in de grond begraven en rijken in een rotsgraf.
Wat zegt Jezus tegen de vrouw die huilend Zijn voeten zalft met olie?	4	Uw zonden zijn u vergeven. Uw geloof heeft u gered; ga in vrede.

Jezus roept

Vind je de vragen hieronder moeilijk? Dat geeft niets. De antwoorden staan op de kaartjes. Alleen zijn op elk kaartje de letters door elkaar gevallen. Los jij het even op?

- 1 Hoe wordt Levi in andere bijbelboeken ook wel genoemd? _____
- 2 Hoe noem je het gebouw waarin een tollenaar werkt? _____
- 3 Hoe noem je het geld dat de mensen moesten betalen aan Levi? _____
- 4 In welke plaats woonde de jongen die door Jezus werd opgewekt? _____
- 5 Hoe noem je een lied dat door klaagzangers werd gezongen? _____
- 6 Welk melodie-instrument werd bij een rouwstoet gebruikt? _____
- 7 Waarop werd een dode door de stad rondgedragen? _____
- 8 Waarmee werden de voeten van Jezus gewassen? _____
- 9 Hoe heet de Farizeeër waarbij Jezus aan tafel zat? _____

bleingtsa

nenrat

abra

tulif

samüetth

lotsiuh

nina

omins

knalggaza

14 Geloof gevraagd

Geloof gevraagd

De Heere Jezus vraagt geloof. Wat betekent dat voor Levi? En wat betekent dat voor de vrouw die de voeten van Jezus zalft? En voor Simon? En wat voor de moeder van de jongen in Nain?

Lees de geschiedenis van deze mensen in je Bijbel nog eens door en zoek uit wat het voor deze mensen betekent om in de Heere Jezus te gaan geloven.

Schrijf je bevindingen in de vakken hieronder.

Levi

Vrouw

Simon

Moeder in Nain

MEMCOTJE

Wie gezond zijn, hebben geen dokter nodig,
maar wie ziek zijn. Ik ben niet gekomen om
rechtvaardigen maar zondaars tot bekering
te roepen. Markus 2:17

15 Horen, zien en ...

Uit het hoofd

Welke twee andere namen ken je voor het Meer van Galilea?	1	Meer van Gennesaret en Meer van Tiberias.
Hoe wordt de groep van tien steden aan de oostkant van het Meer van Galilea ook wel genoemd?	2	Dekapolis.
Met welke vraag komt de Kanaänitische vrouw naar Jezus?	3	'Wilt u de demon bij mijn dochter uitdrijven?'
Welke drie discipelen zijn getuige van de verheerlijking op de berg?	4	Petrus, Johannes en Jakobus.
Welke twee profeten zijn erbij bij de verheerlijking op de berg?	5	Mozes en Elia.

Topo Kijk op de kaart van pagina 31 en schrijf de namen hieronder.

Plaatsen

1 _____
2 _____
3 _____
4 _____
5 _____
6 _____
7 _____
8 _____
9 _____
10 _____
11 _____
12 _____
13 _____
14 _____
15 _____

16 _____
17 _____

Streken

I _____
II _____
III _____
IV _____

Wateren

A _____
B _____
C _____
D _____

MEMOOTJE

Wat de mond ingaat, verontreinigt de mens niet; maar wat de mond uitkomt, dat verontreinigt de mens.

Mattheüs 15: 11

15 Horen, zien en ...

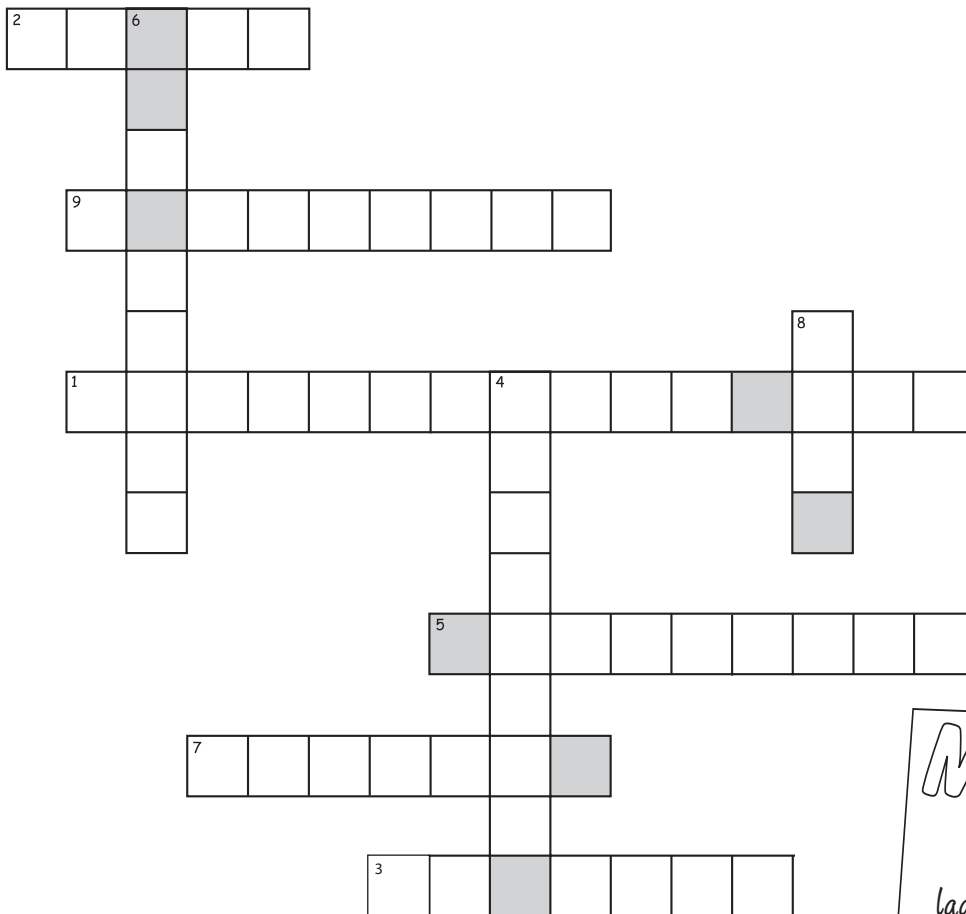
Kaartkennis

16 Jezus bevrijder

Op weg naar Jeruzalem puzzel

- 1 Oogstfeest waarbij de Joden terugdenken aan de woestijnreis toen ze in tenten en hutten woonden.
- 2 Aantal dagen dat het feest duurde waarbij Joden in hutten van takken woonden.
- 3 Zacheüs woont in deze stad.
- 4 Het beroep van Zacheüs.
- 5 Zo noem je het geld dat de mensen aan Zacheüs moesten betalen.
- 6 Zacheüs klom erin om Jezus te zien.
- 7 De mensen zeggen dat Jezus niet bij Zacheüs thuis hoort te komen, want Zacheüs is een ...
- 8 Zacheüs is erdoor bezeten, maar Jezus bevrijdt hem ervan.
- 9 Aanvoerder van de demonen.

De letters in de grijze hokjes hierboven vormen samen een woord. Maak van deze letters een woord en vul het in de hokjes hieronder in.

De Heere Jezus is mijn

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

MEMMOOTJE

Als iemand dorst heeft,
laat hij tot Mij komen en drinken.
Wie in Mij gelooft, zoals de Schrift
zegt: Strömen van levend water
zullen uit zijn buik vloeien.
Johannes 7: 37 & 38

16 Jezus bevrijder

Zacheüs, opnieuw geboren!

Zacheüs ontmoet Jezus. En dan wordt in zijn leven alles anders!

Zacheüs wordt een nieuw mens.

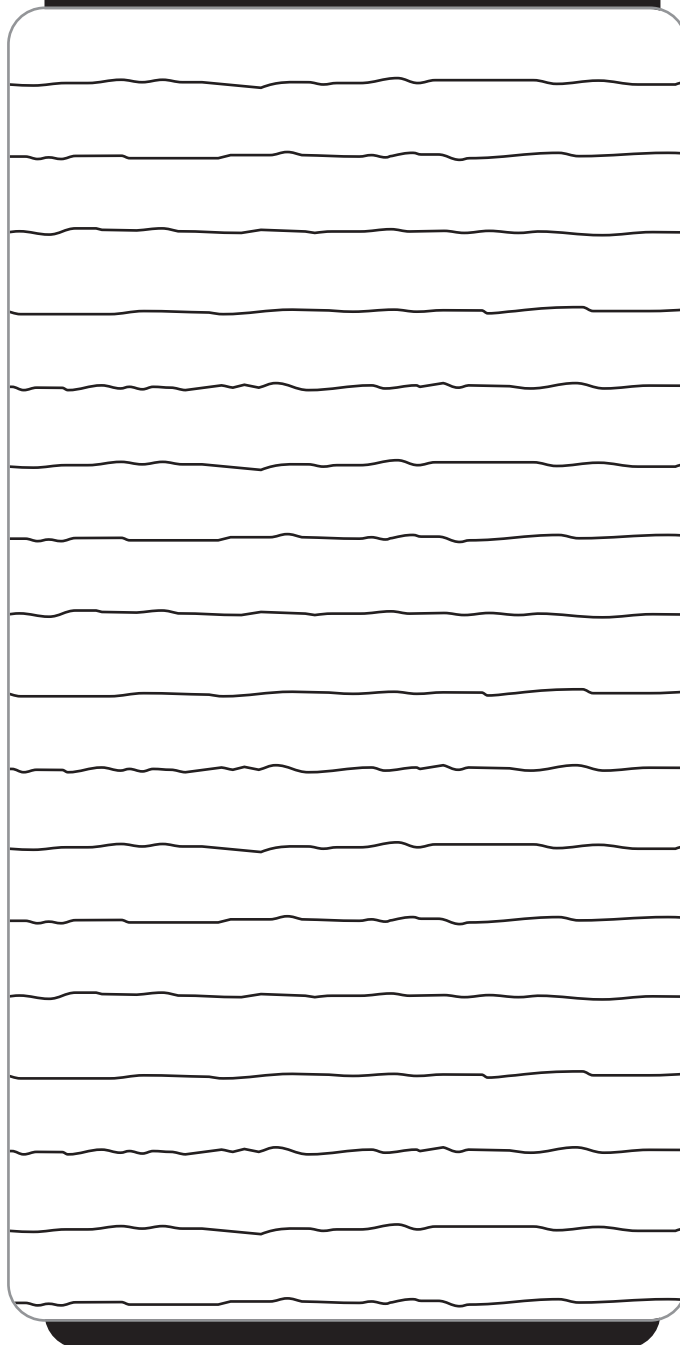
Schrijf hieronder op hoe het leven van Zacheüs eruit zag toen hij Jezus nog niet kende.

Schrijf ook op hoe het leven van de nieuwe Zacheüs eruit ziet.

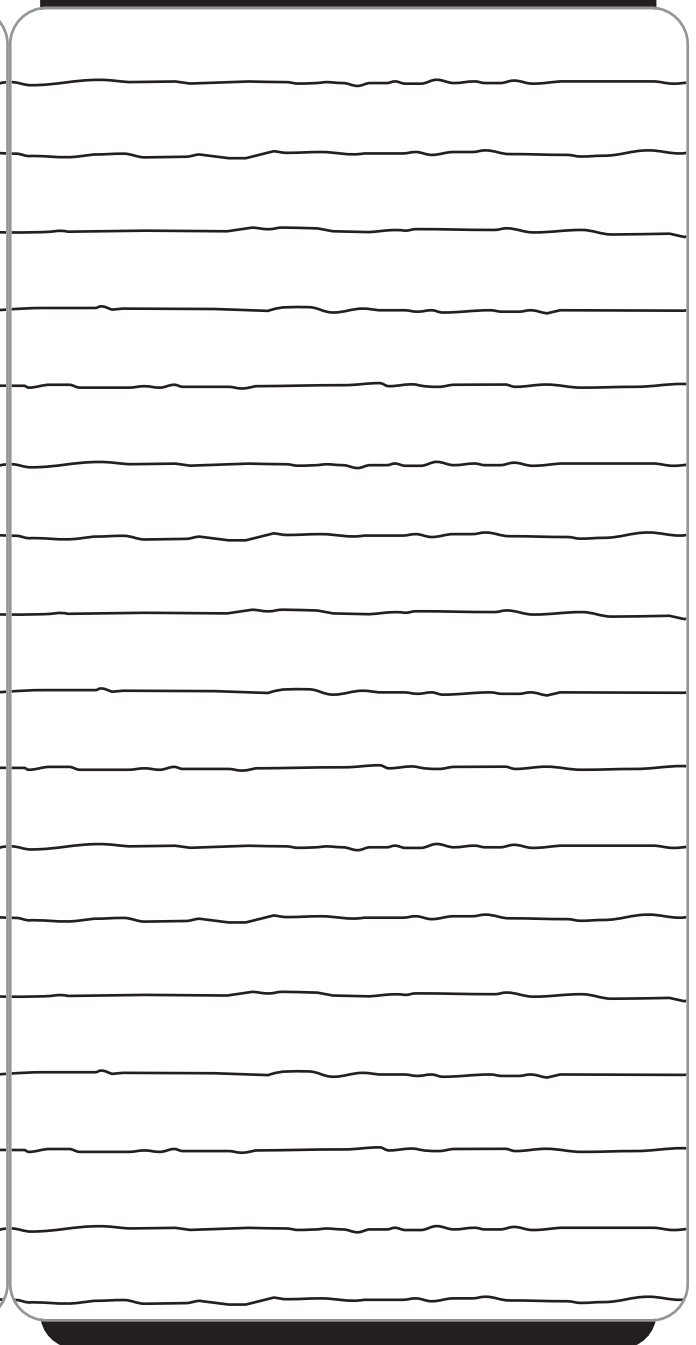
Denk aan de volgende dingen:

- * Wie of wat is het belangrijkste in zijn leven?
- * Hoe gaat Zacheüs om met andere mensen?
- * Hoe gaat Zacheüs om met de armen?

De oude Zacheüs

De nieuwe Zacheüs

17 Simon Petrus - een kei van een kerel

Uit het hoofd

Welke bijnaam kreeg de discipel Simon van Jezus?	1	Simon kreeg van Jezus de bijnaam Petrus.
Hoe kwam het dat Petrus tijdens zijn wandeling over het water dreigde weg te zinken?	2	Zijn angst was groter dan zijn geloof.
Welke lofpsalmen zongen Jezus en Zijn discipelen bij de laatste maaltijd?	3	Psalm 113 t/m 118 (het Hallel).
Waar ging Jezus in de laatste nacht met zijn discipelen naar toe?	4	Gethsémané op de Olijfberg.

Schatgraven

1 Wat dachten de leerlingen toen ze Jezus tijdens de nachtelijke storm over het water zagen lopen? (Mattheüs 14 : 26)

2 Wat zegt Jezus tegen Petrus wanneer Petrus tijdens het wandelen over het water dreigt weg te zinken? (Mattheüs 14 : 31)

3 Wat denken de Joden van Jezus? (Mattheüs 16 : 13 & 14)

4 Jezus vraagt aan Zijn leerlingen wie zij denken dat Hij is. Wat geeft Petrus voor antwoord op deze vraag? (Mattheüs 16 : 16)

5 Wat doen de discipelen wanneer Jezus in de olijfgaard Gethsémané wordt gearresteerd? (Mattheüs 26 : 56)

6 Wat is de reactie van Petrus wanneer mensen beweren dat hij ook bij Jezus hoort? (Mattheüs 26 : 57 - 74)

7 Wanneer Petrus voor de derde keer gezegd heeft dat hij Jezus niet kent, kraait er een haan. Wat gebeurt er vervolgens met Petrus? (Lukas 22 : 60 - 62)

MEMMOOTJE

Waak allen en bid, opdat u niet in verzoeking komt; de geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak.
Markus 14: 38

18 Het koninkrijk van de hemel

Uit het hoofd

Wat is de bergrede?	1	Dat is een toespraak die Jezus gehouden heeft op een van de bergen in Galilea.
Voor wie was de bergrede bestemd?	2	Voor de discipelen en voor de mensen die Jezus volgden.
Met welk woord beginnen de eerste verzen van de bergrede?	3	Met de woorden 'Zalig zijn'.
Wat betekent 'gerechtigheid'?	4	Doen wat van je verwacht wordt, leven volgens de wet.

Waar of niet waar

Van de onderstaande zinnen zijn er vijf waar. Zet daar een kruisje voor. (Lees Mattheüs 6 : 19 - 24)

- Verzamel voor jezelf schatten op aarde.
- Verzamel schatten in de hemel.
- Hemelse schatten houden hun waarde eeuwig.
- Waar je schat is, daar zal ook je leven zijn.
- Laat je oog helder zijn.
- Het hoofd is de lamp van het lichaam.
- Dus als je hoofd helder is, zal heel je lichaam verlicht zijn.
- Niemand kan twee heren dienen.
- Dien God en de mammon.
- Heb God lief boven alles.

MEMCOTJE

*Ik ben het Licht der wereld; wie Mij volgt,
zal beslist niet in de duisternis wandelen,
maar zal het licht van het leven hebben.*

Johannes 8 : 12

18 Het koninkrijk van de hemel

Gelukkig

Hieronder zie je kaartjes met allerlei uitspraken.

De uitspraken komen uit de Bergrede (Mattheüs 5 : 3 - 10).

Er zijn steeds twee kaartjes die bij elkaar horen.

Geef de kaartjes die bij elkaar horen eenzelfde kleur.

Zij zullen God zien.

Zalig zijn zij die honger en dorsten naar gerechtigheid.

Zalig zijn de zachtmoedigen.

Zij zullen barmhartigheid ondervinden.

Voor hen is het koninkrijk van de hemel.

Zalig zijn de barmhartigen.

Zalig zijn de reinen van hart.

Voor hen is het koninkrijk van de hemel.

Zij zullen verzadigd worden.

Zalig zijn zij die treuren.

Zalig zijn de vreedstichters.

Zij zullen vertroost worden.

Zij zullen de aarde beërven.

Zalig zijn zij die vanwege de gerechtigheid vervolgd worden.

Zalig zijn de armen van geest.

Zij zullen Gods kinderen genoemd worden.

19 Geen zorgen voor morgen ...

Uit het hoofd

Wat is een andere naam voor het Koninkrijk van God?	1	Het koninkrijk van de hemel.
Welke weg leidt door de nauwe poort?	2	De weg naar het koninkrijk van God.
Welke drie dingen zijn uitingen van gerechtigheid?	3	Geven, bidden en vasten.
Wat is een fundament?	4	De ondergrond (wat onder de grond zit) van een huis; daar waar je op bouwt.
Door wie kan de bergrede worden volbracht?	5	Door Jezus Christus.

Woorden uit de bergrede

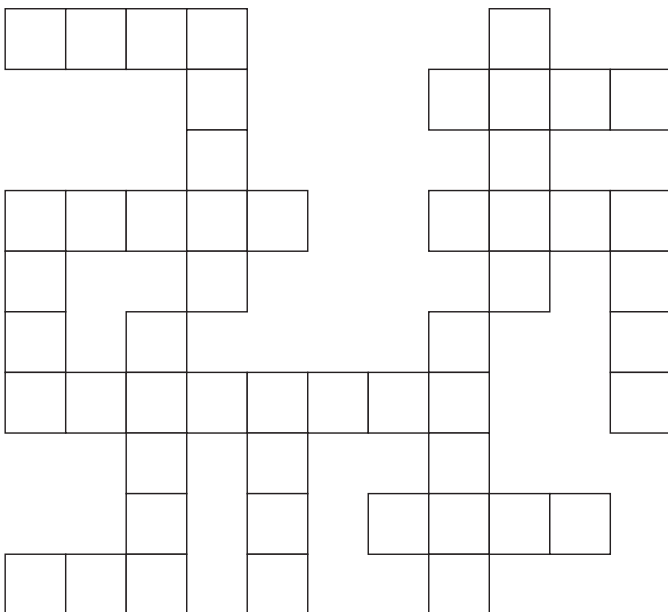
Zet de woorden in de juiste vakjes.

3 letters: oog

4 letters: boom, klop, naam, huis, rots, zwijn, balk

5 letters: steen, dwaas, regen, brood, slang

8 letters: splinter

MEMCOTJE

Kijk naar de vogels in de lucht:
zij zaaien niet en maaien niet,
en verzamelen niet in schuren;
uw hemelse Vader voedt ze evenwel.
Mattheüs 6 : 26

19 Geen zorgen voor morgen ...

Bidden

Onze Vader, Die in de hemelen zijt.

Uw Naam worde geheiligd. Uw Koninkrijk kome.

Uw wil geschiede, zoals in de hemel zo ook op de aarde.

Geef ons heden ons dagelijks brood.

En vergeef ons onze schulden, zoals ook wij vergeven onze schuldenaren.

En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze.

Want van U is het Koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid, tot in eeuwigheid.

Amen.

De Heere Jezus heeft ons zelf het 'Onze Vader' geleerd.
Van wie kunnen we beter leren bidden dan van Jezus?
Daarom is het goed om eens beter naar dit gebed te kijken.

Zie je de opbouw in het 'Onze Vader'?

Schrijf nu zelf een gebed en gebruik daarin wat je leert uit het 'Onze Vader'.

---

20 Alfa en omega

- ¹⁴ En schrijf aan de engel van de gemeente in Laodicea:
Dit zegt de Amen, de getrouwe en waarachtige Getuige,
de oorsprong van Gods schepping:
- ¹⁵ Ik ken uw werken, dat u niet koud en niet heet bent.
Was u maar koud of heet!
- ¹⁶ Maar omdat u lauw bent en niet koud en ook niet heet,
zal Ik u uit Mijn mond spuwen.
- ¹⁷ Want u zegt: Ik ben rijk en steeds rijker geworden
en heb aan niets gebrek, maar u weet niet dat juist u
ellendig, beklagenswaardig, arm, blind en naakt bent.
- ¹⁸ Daarom raad Ik u aan, dat u van Mij goud koopt,
gelouterd door het vuur, opdat u rijk wordt, en witte
kleden, opdat u bekleed wordt en de schande van uw
naaktheid niet openbaar wordt. En zalf uw ogen met
ogenzalf, opdat u zult kunnen zien.
- ¹⁹ Ieder die Ik liefheb, wijs Ik terecht en tuchtig Ik.
Wees dan ijverig en bekeer u.
- ²⁰ Zie, Ik sta aan de deur, en Ik klop. Als iemand Mijn
stem hoort, en de deur opent, zal Ik bij hem binnenkomen
en maaltijd met hem houden, en hij met Mij.
- ²¹ Wie overwint, zal Ik geven met Mij te zitten op Mijn
troon, zoals ook Ik overwonnen heb, en Mij gezet heb met
Mijn Vader op Zijn troon.
- ²² Wie oren heeft, laat hij horen wat de Geest tegen de
gemeenten zegt.

Openbaring 3:14-22

MEMOOTJE

Daarom dan, mijn geliefde broeders,
wees standvastig, onwankelbaar,
altijd overvloedig in het werk van de
Heere, daar u weet dat uw inspanning
niet tevergeefs is in de Heere.

1 Korinthe 15 : 58

20 Alfa en omega

Stralende morgenster

In het boek Openbaring komen allerlei verschillende namen voor die verwijzen naar Jezus.
In het schema hieronder staan een aantal bijbelteksten genoemd.
Zoek ze op en schrijf op welke naam Jezus in die tekst krijgt.

Tekst	Naam die naar Jezus verwijst	Tekst	Naam die naar Jezus verwijst
1:8		5:5	
1:8		5:6	
1:8		7:17	
1:17		12:10	
1:18		19:11	
2:18		19:13	
3:14		19:16	
5:5		19:16	
		22:16	

Alfa en omega

Kun jij de letters in het kunstwerkje hiernaast uitleggen?

---

21 Alles wordt nieuw

Uit het hoofd

Welke betekenissen heeft de vrouw in het boek Openbaring?	1	De vrouw staat symbool voor: Israël, de kerk, de eerste vrouw (Eva).
Wie wordt er bedoeld met het kind?	2	De Heere Jezus.
Wie wordt er in de visioenen in Openbaring met de draak bedoeld?	3	De draak is de duivel.
Noem eens enkele kenmerken van de nieuwe hemel en aarde.	4	God zal bij de mensen wonen. Er zal geen verdriet meer zijn, geen dood en geen pijn.
In Openbaring staat dat Jezus spoedig zal terugkomen. Wat wordt er met spoedig bedoeld?	5	De Heere God zal niet langer wachten dan nodig is.

Oud en nieuw

oude aarde	nieuwe aard
dood	altijd leven
oorlog	
	gezondheid
huilen	

MEMOOTJE

En ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, want de eerste hemel en de eerste aarde waren voorbijgegaan. En de zee was er niet meer. En ik, Johannes, zag de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, neerdalen van God uit de hemel, gereedgemaakt als een bruid die voor haar man sierlijk gemaakt is. En ik hoorde een luide stem vanuit de hemel zeggen: Zie, de tent van God is bij de mensen en Hij zal bij hen wonen, en zij zullen Zijn volk zijn, en God Zelf zal bij hen zijn en hun God zijn. En Hij zal alle tranen van hun ogen afwissen, en de dood zal er niet meer zijn, ook geen rouw, geweene of moeite zal er meer zijn. Want de eerste dingen zijn voorbijgegaan.
Openbaring 21:1-4

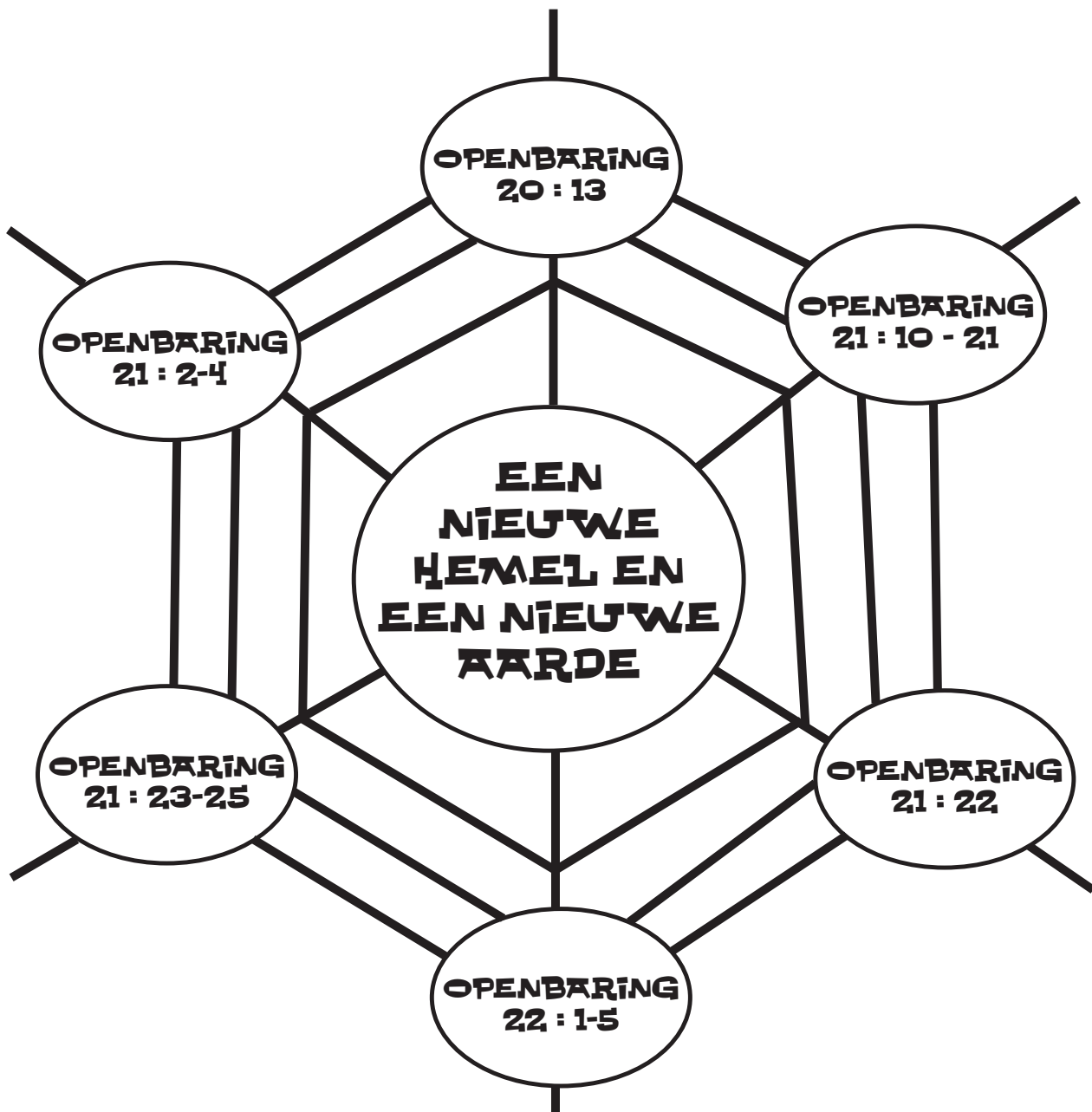

21 Alles wordt nieuw

Dromen over een nieuwe hemel en een nieuwe aarde

In de Bijbel staan verschillende dingen over hoe de nieuwe hemel en de nieuwe aarde eruit zullen zien en hoe het daar zal zijn. Veel van wat er gezegd wordt over de nieuwe hemel en de nieuwe aarde is symbolisch bedoeld. Toch krijg je daardoor wel een indruk van hoe het er zal zijn.

- 🔍 Zoek de teksten die in het woordweb hieronder staan op in je Bijbel en schrijf op wat je te weten komt over de nieuwe hemel en de nieuwe aarde.
- 🔍 Neem nu een apart vel papier. Maak aan de hand van alles wat je nu weet een mooie tekening waarin je zoveel mogelijk laat zien van de nieuwe hemel en nieuwe aarde.

22 Maak plaats!

Uit het hoofd

Hoe heten de vader en moeder van Johannes de Doper?	1	De vader en moeder van Johannes de Doper zijn Zacharias en Elizabet.
Uit welk geslacht was Zacharias afkomstig?	2	Zacharias is afkomstig uit het geslacht van Levi.
Op welke plaats krijgt Zacharias een boodschap van de engel?	3	In het Heilige van de tempel bij het reukofferaltaar.
Hoe heet de engel die aan Zacharias in de tempel verschijnt?	4	De engel die Zacharias het goede nieuws brengt, heet Gabriël.
Wat is een profetie?	5	Een profetie is een boodschap waarin Gods woorden bekend gemaakt worden.

Schatgraven

1 Wat zei de engel in de tempel tegen Zacharias? (Lukas 1 : 13)

---

2 Waarom kan Zacharias niet meer praten wanneer hij de engel heeft gezien? (Lukas 1 : 20)

---

3 Wat is de reactie van de burens wanneer ze horen hoe de zoon van Zacharias en Elizabet zal heten? (Lukas 1 : 61)

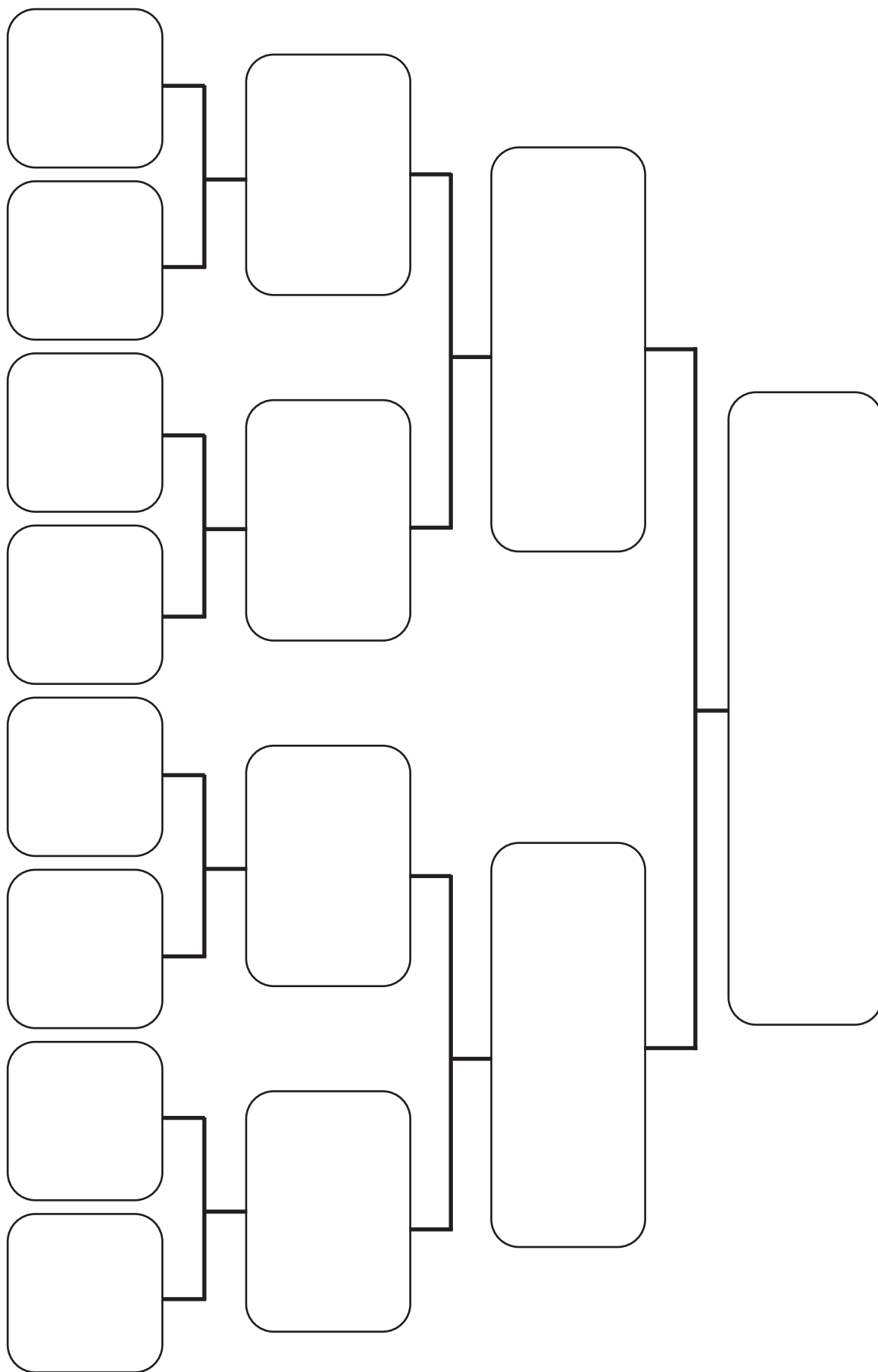
MEMMOOTJE

Want een Kind is ons geboren,
een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij
rust op Zijn schouder. En men noemt Zijn
Naam Wonderlijk, Raadsman, Sterke God,
Eeuwige Vader, Vredevorst.
Jesaja 9 : 5

22 Maak plaats!

Van wie ben jij er een?

Maak je eigen stamboom. Vraag je ouders hierbij te helpen.
Het is handig om van vrouwen de meisjesachternaam op te schrijven.

23 De koning komt!

Uit het hoofd

Wat betekent de naam Jezus?	1	Jezus betekent Redder.
Wat betekent 'lossen'?	2	Lossen betekent vrijkopen.
Waarom werd een eerstgeboren zoon gelost?	3	Elke oudste zoon moest volgens de wet eigenlijk in dienst van God komen. Zie Exodus 13: 2.
Waarvan is de besnijdenis een teken?	4	De besnijdenis is het teken van het verbond tussen God en Zijn volk.
Wie werden er besneden?	5	Alle joodse jongetjes moesten worden besneden wanneer ze acht dagen oud waren.

Schatgraven

1 Hoe heet de engel die Maria komt vertellen dat ze zwanger zal worden van Jezus? (Lukas 1: 26)

2 Wat zegt Maria wanneer ze de boodschap van de engel heeft gehoord? (Lukas 1 : 38)

3 Schrijf eens in je eigen woorden op wat Simeon in de tempel tegen Maria zegt. (Lukas 2 : 34)

4 Simeon voorspelt met zijn woorden iets over Jezus. Probeer de woorden van Simeon eens uit te leggen.

MEMMOOTJE

En zie, u zult zwanger worden en een Zoon baren en u zult Hem de naam Jezus geven. Hij zal groot zijn en de Zoon van de Allerhoogste genoemd worden, en God, de Heere, zal Hem de troon van Zijn vader David geven, en Hij zal over het huis van Jakob Koning zijn tot in eeuwigheid en aan Zijn Koninkrijk zal geen einde komen.

Lukas 1 : 31-33

23 De koning komt!

Christelijke feestdagen

Waar denken mensen aan bij de verschillende christelijke feestdagen?
Zoek eerst zelf eens uit wat er herdacht wordt bij de verschillende feestdagen.

Ondervraag nu vijf mensen. Waaraan denken ze bij de verschillende feestdagen?
Kies vijf heel verschillende mensen, bijvoorbeeld:

- 1 je vader of moeder
- 2 iemand uit jouw klas
- 3 de buurvrouw of buurman
- 4 een vriend of vriendin bij jou uit de buurt
- 5 een opa of oma

Vul in het schema hieronder in waaraan mensen denken bij de verschillende feestdagen.

	Wat herdenken we op ...?	Wat weten mensen ervan?
Kerst		
Goede Vrijdag		
Pasen		
Hemelvaart		
Pinksteren		

24 Witte Donderdag

Uit het hoofd

Wat herdenken de Joden met het Pascha?	1	Met het Pascha denken de Joden terug aan de uittocht uit Egypte.
Welke extra betekenis geeft Jezus het brood en de wijn tijdens Zijn laatste Paschamaaltijd?	2	Het brood staat symbool voor het lichaam van Christus. De wijn symboliseert het bloed van Christus.
Wat vraagt Jezus in Gethsémané aan de Vader?	3	Jezus vraagt of de lijdensbeker aan Hem voorbij mag gaan.
Hoe eindigt Jezus zijn gebed in Gethsémané?	4	Jezus eindigt Zijn gebed met: 'maar niet Mijn wil, maar Uw wil geschiede'.
Hoe heet de slaaf waarvan Petrus het oor afslaat?	5	Petrus slaat het oor van Malchus af.

Schatgraven

1 Wat zegt Jezus tegen de discipelen wanneer Hij het brood breekt en dat aan ze geeft? (Mattheüs 26 : 26)

---

2 Wat zegt Jezus wanneer Hij de discipelen de beker geeft? (Mattheüs 26 : 27 en 28)

---

3 Jezus zegt tegen Zijn discipelen dat wanneer Hij gearresteerd zal worden, ze Hem in de steek zullen laten. Hoe reageren de discipelen daarop? (Markus 14 : 27 - 31)

---

4 Wat zegt Jezus tegen Judas wanneer deze Hem met een kus verraadt? (Mattheüs 26 : 50)

MEMMOOTJE

Vader, als U wilt,
neem deze drinkbeker van
Mij weg; maar laat niet Mijn wil,
maar de Uwe geschieden.
Lukas 22: 42

24 Witte Donderdag

Een Pasachmaal

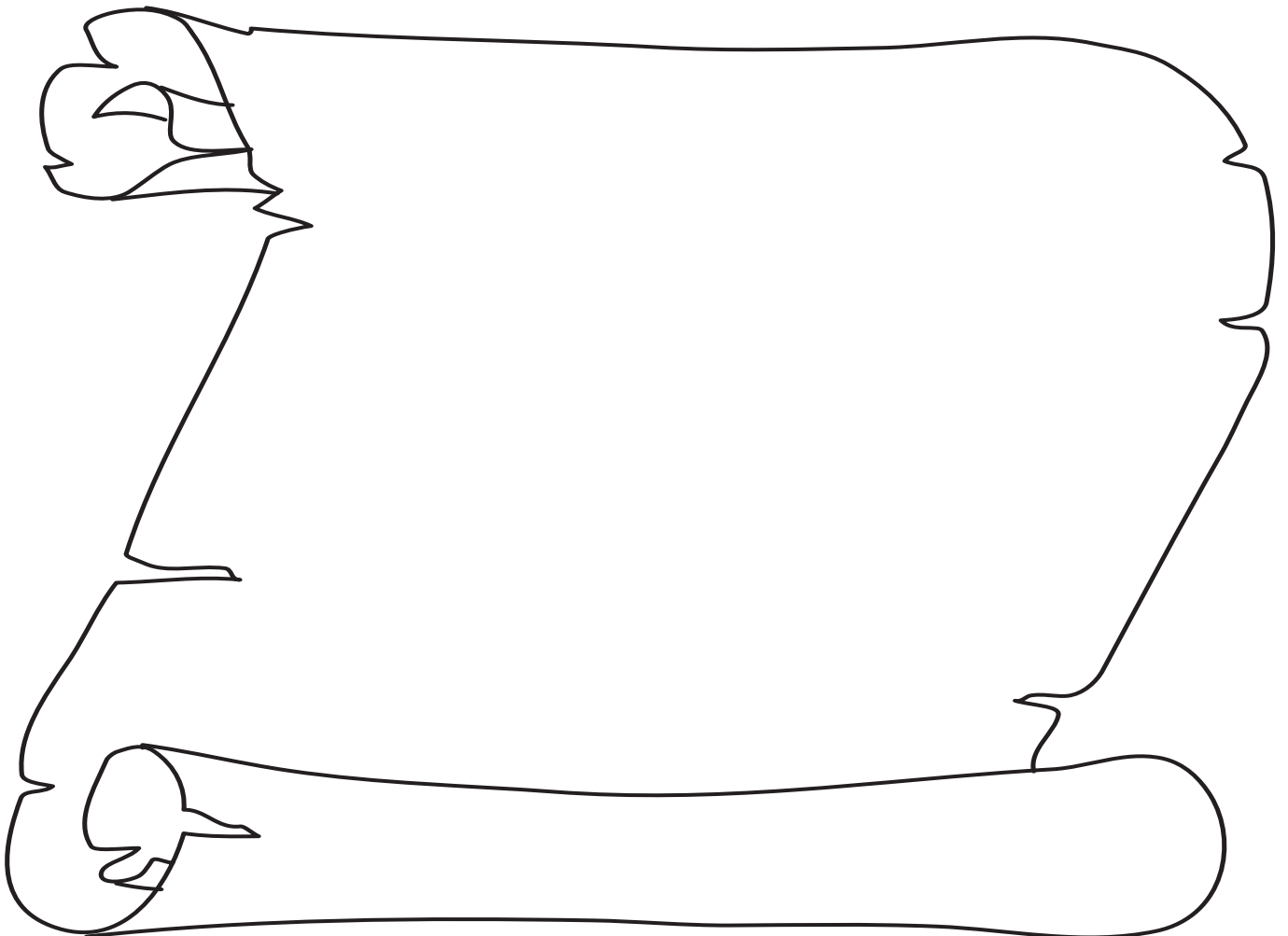
Op een menukaart staat wat je allemaal zult eten tijdens de maaltijd. Maar in sommige restaurants staat er iets meer op de kaart. Er wordt dan ook informatie gegeven over de geschiedenis van het restaurant of over de omgeving van het restaurant.

Ontwerp zelf een menukaart voor het Paschamaal.
Zoek eerst wel uit wat er zoal werd gegeten tijdens de Paschamaaltijd.
Je kunt die informatie vinden in bijbelse handboeken.
Geef ook informatie over de symbolische

betekenis van alle gerechten en van alle gebruiken tijdens de maaltijd.

Hieronder staan enkele vragen om je alvast wat op weg te helpen.

- * Waaraan dachten de Joden tijdens het Paschafeest?
- * Hoe vierden ze het Paschafeest?
- * Wat werd er gegeten tijdens de Paschamaaltijd?
- * Wat is de symbolische betekenis van de verschillende gerechten?
- * Wat deden de mensen (behalve eten) nog meer tijdens de maaltijd?

25 Goede Vrijdag

Uit het hoofd

Wat herdenken we op Goede Vrijdag?	1	Op Goede Vrijdag denken we aan het lijden en sterven van Jezus aan het kruis.
Waarom moest Jezus aan het kruis lijden en sterven?	2	Jezus heeft aan het kruis geleden om mijn zonden weg te doen en om mij te redden.
Wat betekent de naam Jezus?	3	Jezus betekent Redder.
Wat staat er op het bordje boven het kruis van Jezus?	4	Op het bordje boven Jezus staat: 'Deze is de koning van de Joden.'
Wat zegt Jezus wanneer de soldaten Hem aan het kruis spijkeren?	5	'Vader, vergeef <i>het</i> hun, want ze weten niet wat ze doen.'
Welke mensen konden bij de Romeinen gekruisigd worden?	6	De kruisiging was bestemd voor moordenaars en andere ernstige misdadigers.

Schatgraven

1 Zowel Pilatus als Herodes verhoren Jezus. Wat is de uitslag van dit verhoor?
(Lukas 23 : 13 - 15)

---

2 Wat is het verschil tussen de twee misdadigers die met Jezus gekruisigd worden?
(Lukas 23 : 39 - 43)

---

3 Wat gebeurt er wanneer Jezus sterft?
(Mattheüs 27 : 51 en 52; Markus 15 : 38)

---

4 Hoe reageert de hoofdman wanneer Jezus sterft?
(Lukas 23 : 47)

MEMCOTJE

Maar Hij is om onze overtredingen verwond,
om onze ongerechtigheden verbrijzeld.
De straf die ons de vrede aanbrengt, was
op Hem, en door Zijn striemen is er
voor ons genezing gekomen.
Jesaja 53 : 5

25 Goede Vrijdag

De betekenis van het kruis

Kruisen. Je ziet ze overal.

Maar wat betekent het kruis eigenlijk voor mensen?

Waarom staat er op sommige kerktorens een kruis?

En waarom zie je op begraafplaatsen zoveel kruisen?

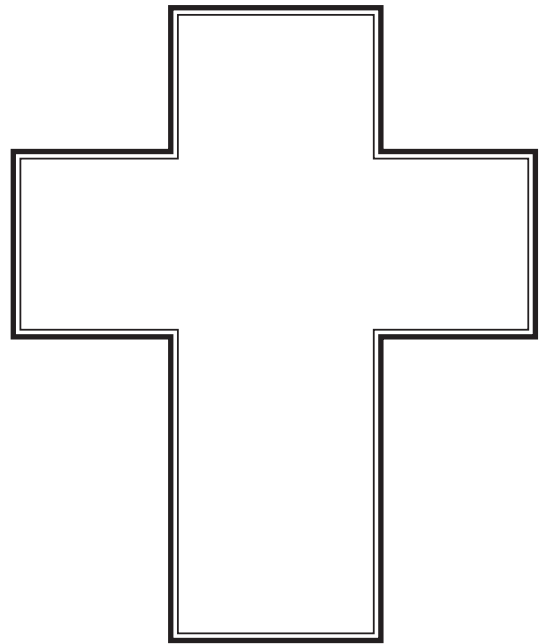
Waarom zijn er mensen die een kruis aan een kettinkje hebben hangen?

Laat mensen een tekening van het kruis zien, bijvoorbeeld het kruis op deze bladzijde.

Vraag aan drie mensen wat voor hen het kruis betekent.

Noteer de antwoorden die je krijgt op deze bladzijde.

Schrijf tenslotte ook op waar jij aan moet denken wanneer je het kruis ziet.

Gesproken met ...

De betekenis van het kruis

IK

26 Paaszondag - feest van de opstanding

Uit het hoofd

Waarom denken we met Pasen?	1	Met Pasen denken we eraan dat Jezus uit de dood is opgestaan.
Op welke dag van de week is Jezus opgestaan uit de dood?	2	Jezus is op de eerste dag van de week opgestaan. Dat is onze zondag.
Met welke uitspraak had Jezus tijdens Zijn leven al gezinspeeld op Zijn opstanding?	3	Jezus heeft gezegd dat Hij de tempel kon afbreken en na drie dagen kon opbouwen.
Wat betekent het dat Jezus is opgestaan uit de dood?	4	Jezus heeft de dood overwonnen. Ook wij zullen eens opstaan uit de dood.
Welke opdracht krijgen de discipelen en de vrouwen bij het lege graf?	5	Om door te vertellen dat Jezus is opgestaan uit de dood.

Schatgraven

1 Waarom staan er bewakers bij het graf van Jezus? (Mattheüs 28 : 62 - 66)

---

2 De bewakers vluchten bevend van angst weg wanneer Jezus uit de dood opstaat. Wat moeten ze van de hogepriesters en oudsten vertellen? (Mattheüs 28 : 11 - 15)

---

3 Hoe reageren de apostelen wanneer de vrouwen vertellen dat Jezus is opgestaan? (Lukas 24 : 10 - 12)

---

4 Hoe reageert Thomas wanneer de andere discipelen hem vertellen dat ze Jezus hebben gezien? (Johannes 20 : 24 en 25)

---

5 Welke opdracht geeft Jezus Zijn discipelen na Zijn opstanding? (Johannes 20 : 21)

MEMMOOTJE

Geloofd zij de God en Vader van onze Heere
Jezus Christus, Die naar Zijn grote
barmhartigheid ons opnieuw geboren deed
worden tot een levende hoop door de
opstanding van Jezus Christus
uit de doden.
1 Petrus 1 : 3

26 Paaszondag - feest van de opstanding

Pasen moet je vieren!

Met Pasen denk je eraan dat de Heere Jezus is opgestaan uit de dood.

Een geweldig feest dus!

Ook een feest waardoor je getroost kunt worden.

Daarom moet je Pasen ook echt **VIEREN!**

Ontwerp een uitnodiging voor het Paasfeest in jouw kerk of de viering op jouw school.

Bedenk tenminste vier ideeën om Pasen op een goede manier te kunnen vieren.

27 leder in zijn eigen taal

Uit het hoofd

Vanaf welke berg wordt Jezus opgenomen in de hemel?	1	Jezus wordt vanaf de Olijfberg opgenomen in de hemel.
Hoeveel dagen is Jezus na Zijn opstanding nog op aarde?	2	Veertig dagen na Zijn opstanding wordt Jezus in de hemel opgenomen.
Welke twee mannen worden voorgesteld om Judas te vervangen?	3	Jozef Barsabas en Matthias.
Hoe wordt duidelijk dat de Heere Matthias wil toevoegen aan de kring van discipelen?	4	Door gebed en loting.
Wat kenmerkt de mensen die zich op de pinksterdag laten dopen?	5	Ze zijn trouw aan het onderwijs van de apostelen, vormen samen een gemeenschap, breken het brood, en wijden zich aan het gebed.

Schatgraven

Welke bijzondere dingen gebeurden er bij de komst van de Heilige Geest?

a Handelingen 2 : 2

---

b Handelingen 2 : 3

---

c Handelingen 2 : 4

---

d Handelingen 2 : 11

MEMCOOTJE

Ga dan heen, onderrwijs al de volken,
doop hen in de Naam van de Vader en van de Zoon
en van de Heilige Geest; en leer hen onderhouden
alles wat Ik u geboden heb. En zie, Ik ben met u
al de dagen, tot de voleinding van de wereld.

Amen.

Mattheüs 28 : 19 & 20

27 Ieder in zijn eigen taal

Bijbelvertaalwerk

Eén van de mooie dingen van het pinksterevangelie is dat ieder het evangelie in zijn eigen taal hoort. Daardoor kunnen heel veel mensen uit allerlei streken van de aarde horen van Jezus.

Door in de Bijbel te lezen, kun je de Heere God leren kennen. Daarom is het heel belangrijk dat mensen de Bijbel in hun eigen taal kunnen horen en lezen.

De Bijbel is al in veel talen beschikbaar. Maar nog steeds zijn christenen bezig om de Bijbel in nog meer talen te vertalen.

Onder andere op internet kun je daar informatie over vinden.

Vraag aan je leerkracht op welke internetsites je informatie kunt vinden of zoek zelf.

Met de zoekterm Bijbelvertaalwerk kun je veel interessante sites vinden.

Schrijf een kort verslag over wat je te weten komt over Bijbelvertaalwerk.

---

28 Doe dit om aan Mij te denken

Schatgraven

Lees eerst Mattheüs 26 : 17 - 30

Maak de vragen hieronder. De antwoorden vind je in het bijbelgedeelte dat je net hebt gelezen.

1 Hoe wordt het Pascha in vers 17 genoemd?

2 En waarom werd het zo genoemd?

3 Jezus breekt het brood in stukken en geeft het aan Zijn leerlingen.
Waarmee vergelijkt Jezus het brood?

4 Waarmee vergelijkt Jezus de beker wijn?

5 Jezus zegt dat Zijn bloed vergoten moet worden. Hij geeft ook aan waarom dat moet.
Waarom moet volgens Jezus Zijn bloed vergoten worden?

6 Jezus heeft het over het bloed van het nieuwe verbond. In het oude verbond gaat het ook over bloed.
Lees Exodus 24: 8. Wat staat daar?

Om over door te praten

7 Wat hebben Pascha en Avondmaal met elkaar te maken?

8 Waarom vieren de mensen in de kerk ook nu nog regelmatig het avondmaal?

MEMOOTJE

En terwijl zij aten, nam Jezus het brood en toen Hij het gezegend had, brak Hij het en gaf het aan de discipelen en Hij zei: Neem, eet, dit is Mijn lichaam. En Hij nam de drinkbeker en nadat Hij gedankt had, gaf Hij hun die, en zei: Drink allen daaruit, want dit is Mijn bloed, het bloed van het nieuwe verbond, dat voor velen vergoten wordt tot vergeving van zonden.

Mattheüs 26: 26-28

28 Doe dit om aan Mij te denken

Papa, waarom
vieren we deze avond
Pascha?

Wat zou papa verteld hebben?

---

29 In beweging

Schatgraven

1 Wat doet de Heilige Geest. De bijbelteksten hieronder zeggen daar iets over. Zoek ze op en schrijf op de kaartjes wat je te weten bent gekomen.

Handelingen 1 : 8

Johannes 16 : 13

Markus 13 : 11

Romeinen 14 : 17

1 Johannes 5 : 6

Handelingen 9 : 17 en 18

2 Lees eerst Efeze 4 : 32 tot Efeze 5 : 20

Maak de vragen hieronder. De antwoorden vind je in het bijbelgedeelte dat je net hebt gelezen. Zoek daar de antwoorden steeds op.

a Wat is het belangrijkste kenmerk van het nieuwe leven? (Efeze 4 : 32; Efeze 5 : 1 en 2)

---

b Welk gedrag hoort juist niet bij het nieuwe leven? (Efeze 5 : 3 - 6)

---

c Wat zou in dit stukje bedoeld worden met het nieuwe leven?

---

d Paulus roept zijn lezers op om zich te laten vullen door de Geest. Wat hoort bij zo'n levenshouding? (Efeze 5 : 17 en Efeze 5 : 18 - 20)

Om over door te praten

e In Efeze 5 staat dat je je moet laten vervullen door de Geest (vers 18). Hoe kun je dat doen?

MEMOOTJE

Deze is het, Die kwam door water en bloed;
Jezus de Christus; niet door het water
alleen, maar door het water en het bloed.
En de Geest is het, Die getuigt, omdat de
Geest de waarheid is.
1 Johannes 5: 6

29 In beweging

Welke gaven ken je?

In de kolommen hieronder staan vijf gaven van de Geest. Op de kaartjes onderaan de bladzijde staan tien uitspraken. Schrijf elke uitspraak bij de juiste gave.

Bemoedigen

Dienen

Barmhartigheid

Evangelisatie

Gastvrijheid

Ik help anderen om vol te houden.

Ik wil best wat schoonmaakwerk doen om anderen te helpen.

Ik vraag nieuwe klasgenoten om bij mij thuis te komen eten.

Ik vind het leuk om over Jezus te vertellen.

Ik kan verdrietige kinderen opvrolijken.

Ik praat met anderen over Jezus.

Als mensen pijn hebben, wil ik ze helpen.

Ik help een oude vrouw als ze gevallen is.

Andere mensen voelen zich bij mij thuis.

Ik help graag andere mensen

30 Hoe word ik een naaste?

Schatgraven

Lees eerst Mattheüs 25 : 31 - 46.

Maak de vragen hieronder. De antwoorden vind je in het bijbelgedeelte dat je net hebt gelezen. Zoek daar de antwoorden steeds op.

1 In vers 31 gaat het over de Zoon des mensen die op Zijn troon gaat zitten.
Wie wordt bedoeld met de Zoon des mensen?

2 Alle mensen worden in twee groepen verdeeld. Een groep van mensen die gezegend wordt en een groep mensen die wordt afgewezen.
Welke mensen behoren tot de groep van gezegenden?

3 Wat ontvangen de mensen die gezegend worden?

4 De koning zegt: 'Ik had honger en jullie gaven Mij te eten, Ik had dorst en jullie gaven Mij te drinken.'
Maar de mensen zeggen: 'Wanneer hebben wij U hongerig gezien en te eten gegeven, of dorstig en te drinken gegeven?'
Leg dit eens uit.

Om over door te praten

5 Welke oproep doet Jezus in Mattheüs 25 vers 35 en 36 aan ons?
Wat betekent dat voor je leven vandaag?

MEMOOTJE

En wij weten dat voor hen die God liefhebben, alle dingen meewerken ten goede, voor hen namelijk die overeenkomstig Zijn voornemen geroepen zijn.
Romeinen 8: 28

30 Hoe word ik een naaste?

Wie is mijn naaste?

Aardig doen tegen je beste vriend of vriendin is niet zo moeilijk. Maar Jezus laat zien dat je ook een naaste kunt zijn voor mensen die je niet zelf hebt uitgekozen. Mensen die je tegenkomt of waar je ineens mee te maken krijgt. Mensen die je misschien niet zo aardig vindt. Mensen die misschien wel je hulp nodig hebben.

De Samaritaan ziet een gewonde man langs de kant van de weg. De man is halfdood en heeft hulp nodig. De Samaritaan is een naaste voor de gewonde man. Hoe? Door zich het lot van de man aan te trekken.

	Wat zeggen mijn vader of moeder hierover?	Wat vind ik ervan?
1 Wat is het verschil tussen een vriend en een naaste?		
2 Hoe kun jij een naaste zijn voor mensen in je omgeving?		
3 Moet je iemand ook helpen wanneer je hem of haar eigenlijk niet aardig vindt?		
4 Moet je iemand die door eigen schuld in de problemen is gekomen ook helpen?		
5 Hoe is Jezus een naaste geweest voor de mensen om Hem heen? Wat kun je hiervan leren?		

31 Een kleurrijk geheel

Schatgraven

Lees eerst Handelingen 10.

Maak de vragen hieronder. De antwoorden vind je in het bijbelgedeelte dat je net hebt gelezen. Zoek daar de antwoorden steeds op.

1 Cornelius diende God. Waaruit blijkt dat? (Handelingen 10 : 1 - 3)

---

2 Lees Deuteronomium 14 : 1 - 21 en daarna Handelingen 10 : 14.
Kun je uitleggen waarom Petrus niet wilde eten?

---

3 Kun je enkele dieren noemen die volgens de wet van Mozes rein zijn?
(Deuteronomium 14 : 1 - 21)

---

4 Cornelius en Petrus krijgen allebei een visioen. Wat wil God met het visioen duidelijk maken?
(Handelingen 10: 34 - 36)

Om over door te praten

Vertel hieronder in eigen woorden wat er in vers 34 en 35 van Handelingen 10 staat.

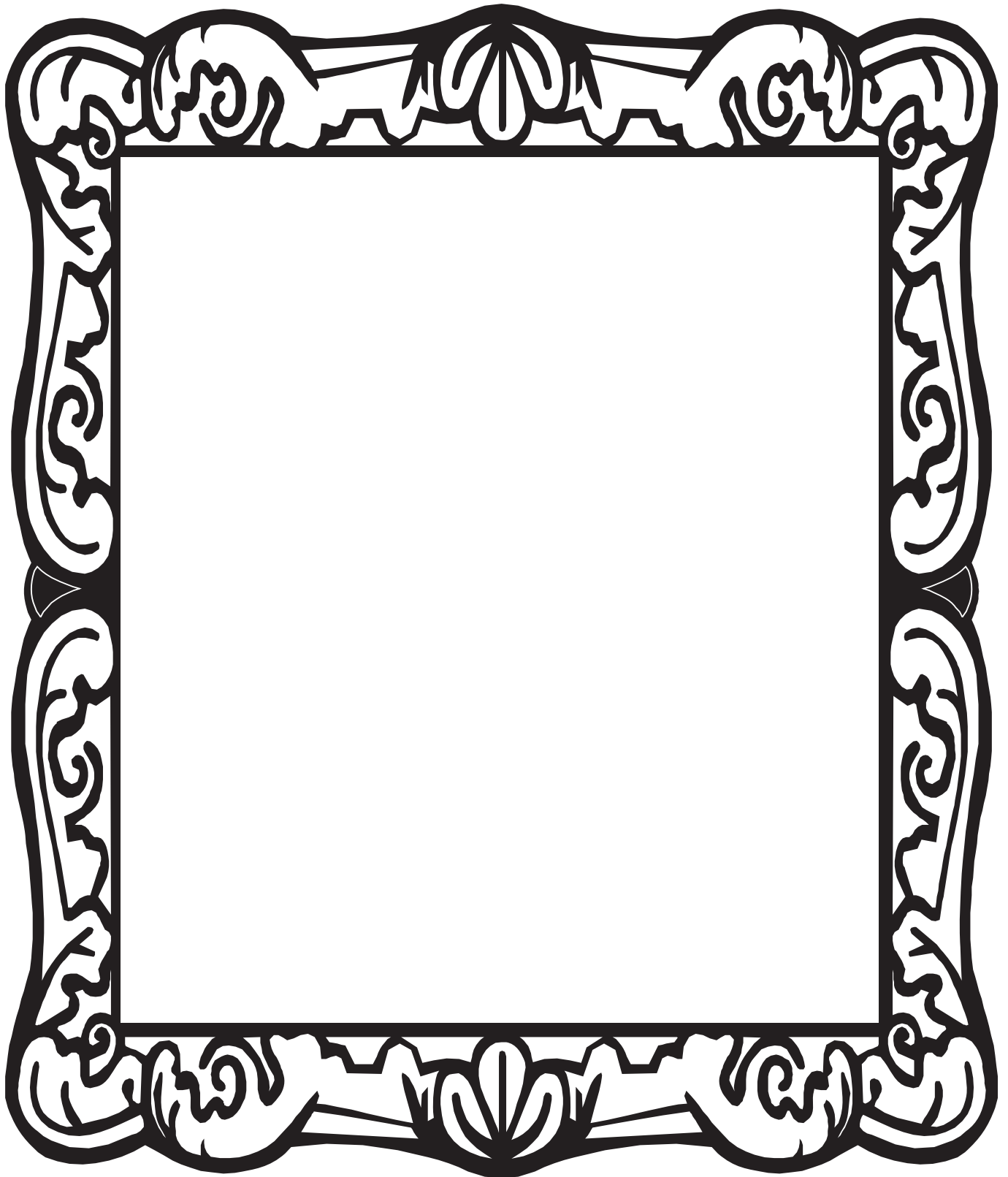

MEMCOTJE

*Ik zie nu echt in dat God niet iemand om de persoon aanneemt; maar onder ieder volk is wie Hem vreest en gerechtigheid doet, Hem aangenaam.
Handelingen 10 : 34 & 35*

31 Een kleurrijk geheel

Maak een collage. Zoek in tijdschriften of kranten plaatjes van veel verschillende mensen, zodat de titel er goed bij past.

32 God leren kennen uit de schepping

Schatgraven

Lees eerst de bijbelgedeelten die genoemd worden. Maak daarna de vragen.

De antwoorden vind je steeds in het bijbelgedeelte dat je hebt gelezen.

Lees eerst psalm 8.

1 Wat is de plek van de mensen in de schepping? (Psalm 8: 4 en 5)

---

2 God vindt ons waardevol. Dat kun je lezen in psalm 8: 6 - 9.

Waaruit blijkt dat God mensen waardevol vindt?

---

3 Uit psalm 8 kun je ook leren hoe je met de schepping moet omgaan.

Hoe behoren mensen met de schepping om te gaan?

Lees eerst psalm 139.

4 In psalm 139 staat dat ook mensen schepping van God zijn.

Wat kun je in deze psalm over de Heere God leren?

Om over door te praten

5 Door goed naar de schepping te kijken, kun je veel over de Heere God leren.

Wat lees jij uit de natuur af over de Heere God?

---

6 Je kunt door goed naar de natuur te kijken veel van God zien.

Is het dan nog wel nodig om in de Bijbel te lezen?

MEMCOTJE

Zie ik Uw hemel, het werk van Uw vingers,
de maan en de sterren, die U geplaatst
hebt, wat is dan de mens, dat U hem
gedenkt, en het mensenkind, dat U naar
hem omziet?

Psalm 8: 4 & 5

32 God leren kennen uit de schepping

Volg het spoor

Hieronder zie je een lied over de schepping.

Kun je er zelf een couplet bij schrijven?

Versier het lied met tekeningetjes die iets van God in de schepping laten zien!

Volg het spoor

Kijk eens naar een vlinder
luister naar een eend die kwaakt
kijk eens naar de bloemen
zie hoe mooi ze zijn gemaakt
kijk eens naar de wolken
hoor een leeuwerik die fluit
volg je al die sporen
kom je altijd bij Hem uit

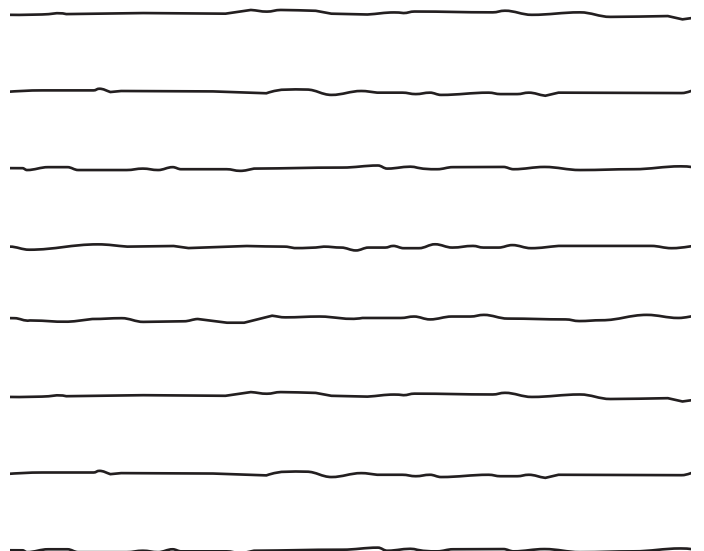
Refr.

Volg het spoor
volg het spoor
en zoek gerust je hele leven door
je ziet het op de bergen
en je ziet het in het dal
de sporen van Zijn handen
vind je overal

Kijk eens naar de dieren
die Hij ooit voor ons bedacht
kijk maar naar de sterren
die weer stralen elke nacht
kijk eens naar de golven
zie ze rollen - af en aan
zoveel moois kan echt niet
slechts door toeval zijn ontstaan

Tekst: Ron Schröder & Marianne Busser,
Muziek: Marcel & Lydia Zimmer
(c) 2003 Celmar Music / Schröder & Busser

Mijn lied

33 Uit de kunst

Schatgraven

Sommige kunstenaars laten zich inspireren door de Bijbel. Rembrandt en Chagall hebben zelfs zoveel bijbelse verhalen geschilderd dat er speciale Bijbels van zijn gemaakt.

We maken op deze bladzijde een kunsttoer door de Bijbel. Op zoek naar het werk van de grote Kunstenaar. Ook zul je iets ontdekken over speciale gaven die Hij mensen gaf om voor Hem iets te maken.

De Heere God - de grote Kunstenaar

- 1 Lees het scheppingsverhaal in Genesis 1.
Welke zin komt steeds terug bij de scheppingsdagen?

- 2 De mens wordt wel het mooiste kunstwerk genoemd. Hij is de kroon op Gods schepping. Waarom denk je? Je kunt het vinden in Genesis 1 : 26 - 31.

- 3 Wat kan God wel, maar een beeldhouwer niet? (Genesis 2 : 7)

De mens als kunstenaar

- 1 Welke kunstenaars kom je tegen in Genesis 4 : 21 en 22?
Wat voor kunst maken ze?

- 2 Welke kunstenaars worden in Exodus 36 : 1 - 2 genoemd?

- 3 Welke opdracht krijgen deze kunstenaars?

- 4 Wat moeten deze mensen kunnen?

- 5 De Heere vindt het heel belangrijk hoe iets eruit ziet.
Waaruit blijkt dat?

MEMOOTJE

HEERE, onze Heere,
hoe heerlijk is Uw naam
op de hele aarde!
Psalm 8: 10

33 Uit de kunst

Een tempel voor de Heere

In 1 Koningen 6 en 7 lees je over de tempel die koning Salomo voor de Heere bouwt.
Zoek eens uit wat voor kunstenaars hieraan hebben meegewerkt.

De Heere vindt het belangrijk hoe de tempel eruit zal zien.
Waaraan merk je dat?

Schrijf een gedicht

Je kunt ook zelf kunst maken. Dat kan op allerlei manieren.
Schrijf een gedicht en laat je daarbij leiden door de Bijbel.
Vind je een gedicht schrijven moeilijk, maar kun je wel goed tekenen?
Maak dan een mooie tekening waarbij je je laat inspireren door de Bijbel.

34 Puur geluk

Schatgraven

Lees eerst Ruth 3: 1-14.

Maak de vragen hieronder. De antwoorden vindt je in het gelezen Bijbelgedeelte.

1. Hoe maakt Ruth zich klaar voordat ze naar Boaz gaat?

---

2. Wat doet Ruth als Boaz gaat slapen?

---

3. Wat ontdekt Boaz in de nacht?

---

4. Weet Boaz wie Ruth is? Waarom?

---

5. Wat is het gevolg van deze ontmoeting?

MEMCOOTJE

Want ik ben ervan overtuigd dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch overheden, noch krachten, noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen, noch hoogte, noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde van God, die is in Christus Jezus, onze Heere.

Romeinen 8: 38, 39

6. Ken je nog meer mensen in de Bijbel die gelukkig getrouwd zijn? Geef voorbeelden.

---

35 Liefde is ...

Schatgraven

Lees eerst 1 Johannes 3 : 11 - 24.

Maak de vragen hieronder. De antwoorden vind je in het bijbelgedeelte dat je net hebt gelezen. Zoek daar de antwoorden steeds op.

1 Waarom heeft Kaïn Abel vermoord?

---

2 Hoe wordt in dit bijbelgedeelte iemand genoemd die zijn broeder of zuster haat?

---

3 Hoe heeft Christus laten zien wat liefde is? (vers 16)

---

4 Leg eens uit wat met vers 17 bedoeld wordt.

---

5 Johannes zegt dat we niet moeten liefhebben met de tong of met het woord. (vers 18)
Wat zou hij daarmee bedoelen?

---

6 Hoe moeten we andere mensen dan wel liefhebben, volgens dit bijbelgedeelte?

Om over door te praten

'Liefde is zelfopoffering en jezelf geven.'
Wat zou met deze uitspraak bedoeld worden?
Hoe heeft Christus deze uitspraak waar gemaakt?

MEMCOTJE

En dit is Zijn gebod: dat wij geloven in de Naam van Zijn Zoon Jezus Christus en dat we elkaar liefhebben, zoals Hij ons een gebod gegeven heeft. En wie Zijn geboden bewaart, blijft in Hem en Hij in hem. En hieraan weten wij dat Hij in ons blijft, namelijk aan de Geest Die Hij ons gegeven heeft.
1 Johannes 3 : 23 & 24

35 Liefde is ...

Dienstbaarheid

In de zinnen hieronder staat steeds één woord schuin gedrukt. Het schuin gedrukte woordje is steeds het woord waar het om gaat. Schrijf bij iedere zin op wat ermee bedoeld wordt. Gebruik eventueel een woordenboek.

1 Ik ben mijn baas tien jaar *dienstbaar* geweest.

dienstbaar betekent _____

2 Zou je me een *dienst* willen bewijzen?

een *dienst bewijzen* betekent _____

3 Tot uw *dienst*!

tot uw *dienst* betekent _____

4 Ik heb twee mensen *in dienst* genomen.

in dienst nemen betekent _____

5 Het is belangrijk om heel je leven God te *dienen*.

dienen betekent _____

6 Zij werkt al jaren in Afrika uit *dienstbetoon* aan de arme bevolking.

dienstbetoon betekent _____

Dienstbaarheid in de Bijbel

De kern van het geloof kun je weergeven met het woord dienstbaarheid. Geef vier voorbeelden uit de Bijbel van mensen die laten zien wat dienstbaarheid betekent.

36 Een wereldwijde kerk

MEMOOTJE

De Apostolische Geloofsbelijdenis:

Ik geloof in God de Vader, de Almachtige, Schepper van de hemel en der aarde.

En in Jezus Christus, zijn eniggeboren Zoon, onze Heere;

die ontvangen is van de Heilige Geest, geboren uit de maagd Maria;

Die geleden heeft, onder Pontius Pilatus is gekruisigd, gestorven en begraven,

nedergedaald ter helle; ten derde dage wederom opgestaan van de doden; opgevaren

ten hemel, zittende ter rechterhand Gods, van de almachtige Vader; vanwaar Hij

komen zal om te oordelen de levenden en de doden.

Ik geloof in de Heilige Geest.

Ik geloof één heilige, algemene, Christelijke kerk,

de gemeenschap der heiligen;

vergeving der zonden;

wederopstanding van het lichaam;

en een eeuwig leven.

Amen

Schatgraven

1 Wat was het gevolg van de christenvervolgingen onder leiding van Saulus? (Handelingen 8 : 1 - 4)

2 Welke beeldspraak gebruikt Paulus in zijn brief aan de Korinthe als het gaat over de gemeente?
(1 Korinthe 12 : 12 - 27)

3 Welke erenaam wordt in Antiochië voor het eerst voor de volgelingen van Jezus gebruikt?
(Handelingen 11 : 26)

36 Een wereldwijde kerk

Een woordenboek

Wereldwijd zijn er heel veel kerken. Verschillende kerken hebben contact met elkaar. Ze helpen elkaar en bidden voor elkaar. Hieronder staan enkele woorden die met die wereldwijde kerk te maken hebben. Weet jij wat ze betekenen? Vraag het thuis maar eens na en schrijf op wat je erover te weten bent gekomen.

Zending

Geloofsvervolgingen

Zusterkerken

Emigrantenkerken

Hulpverlening

Bijbelvertaalwerk

37 Geef Me je hart

Uit het hoofd

Op welke berg heeft de God de tien geboden gegeven?	1	God heeft de tien geboden op de berg Horeb gegeven.
Hoe worden de tien geboden soms ook wel genoemd?	2	De tien geboden worden ook wel de tien woorden of de tien grondregels genoemd.
Hoe luidt de aanhef boven de wet?	3	Ik ben de HEERE uw God, Die u uit het land Egypte, uit het slavenhuis, geleid heb.
Waarop werden de tien geboden geschreven?	4	De tien geboden werden geschreven op twee stenen tabletten, ook wel platen of tafels genoemd.
Wie is de vervulling van de wet?	5	Jezus is de vervulling van de wet.

Wegwijzers naar het geluk

God geeft de tien geboden omdat Hij wil dat mensen vrije en gelukkige mensen zijn.

Je zou de tien geboden daarom ook kunnen vergelijken met richtingwijzers.

Veel van de tien geboden geven aan wat je niet mag doen. Zo mag je bijvoorbeeld niet stelen en niet doodslaan. Stelen en doodslaan zijn dus verboden.

Je zou deze verboden ook als geboden kunnen formuleren. Wanneer je dat doet ontdek je soms dingen die je eerder niet hebt gehoord. Van 'Gij zult niet stelen' zou je dan kunnen maken 'Geef ook eens iets weg'.

Schrijf nu eens de tien geboden eens op, als GEBODEN zoals hierboven uitgelegd is.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

MEMCOTJE

U zult liefhebben de Heere, uw God, met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand. Dit is het eerste en het grote gebod. En het tweede, hieraan gelijk, is: U zult uw naaste liefhebben als uzelf. Aan deze twee geboden hangen heel de Wet en de Profeten.

Mattheüs 22 : 37-40

37 Geef Me je hart

Leven door de Geest

Leven door de Geest

Want u bent tot vrijheid geroepen, broeders, alleen niet tot die vrijheid die gelegenheid geeft aan het vlees; maar dien elkaar door de liefde. Want de hele wet wordt in één woord vervuld, namelijk hierin: U zult uw naaste liefhebben als uzelf. Maar als u elkaar bijt en opeet, let dan op dat u niet door elkaar verteerd wordt. Maar ik zeg: Wandel door de Geest en u zult zeker de begeerte van het vlees niet vervullen. Want het vlees begeert tegen de Geest en de Geest tegen het vlees; en deze staan tegenover elkaar, zodat u niet doet wat u zou willen. Als u echter door de Geest geleid wordt, bent u niet onder de wet. Het is duidelijk wat de werken van het vlees zijn, namelijk overspel, hoererij, onreinheid, losbandigheid, afgoderij, toverij, vijandschappen, ruzies, afgunst, woede-uitbarstingen, egoïsme, tweedracht, dwalingen in de leer, jaloesheid, moord, dronkenschap, zwelgpartijen, en dergelijke; waarvan ik u tevoren zeg, zoals ik ook al eerder gezegd heb, dat wie zulke dingen doen, het Koninkrijk van God niet zullen beërven. Maar de vrucht van de Geest is: liefde, blijdschap, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid, zelfbeheersing. Daartegen richt de wet zich niet. Maar wie van Christus zijn, hebben het vlees met zijn hartstochten en begeerten gekruisigd. Als wij door de Geest leven, laten wij dan ook in het spoor van de Geest gaan. Laten wij geen mensen met eigendunk worden, elkaar niet uitdagen en benijden.

Galaten 5:13-26

38 Vertel het aan de mensen

Uit het hoofd

Welke opdracht krijgen de twee Maria's wanneer ze bij het graf komen om het lichaam van Jezus te verzorgen?	1	Ga naar de discipelen en vertel dat Jezus is opgestaan uit de dood.
Wat belooft de Heere Jezus wanneer Hij de discipelen erop uit stuurt om het goede nieuws door te vertellen?	2	Ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld.
Wat bedoelt Jezus met de wijnstok en de ranken?	3	Christenen (de ranken) moeten verbonden blijven met hun Heere (de wijnstok) want alleen dan kunnen ze vrucht dragen.
Wat gebeurt er met de ranken die geen vrucht dragen?	4	Ranken die geen vrucht dragen worden weggesneden en in het vuur gegooid.
Wat gebeurt er met ranken die vrucht dragen?	5	Ranken die vrucht dragen worden gesnoeid zodat ze nog meer vrucht dragen.

Maak alle volken tot Mijn leerlingen

De discipelen zijn erop uit getrokken en hebben over de Heere Jezus verteld.

Daardoor is het evangelie ook in Europa en in Nederland terecht gekomen.

Ook nu vertellen christenen andere mensen over hun Heere.

Zo horen steeds meer mensen van de liefde van God.

Zoek nieuwsberichten en artikelen over bekeringen en knip foto's uit waarop te zien is dat mensen gedoopt worden.

Plak ze hieronder en schrijf erbij wat je te weten bent gekomen.

MEMCOTJE

Ga dan heen, onderwijs al de volken, doop hen in de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest; en leer hen onderhouden alles wat Ik u geboden heb. En zie, Ik ben met u al de dagen, tot de voleinding van de wereld.

Amen.

Matthëus 28 : 19 & 20

38 Vertel het aan de mensen

De wijnstok en de ranken

De ware Wijnstok en de ranken

Ik ben de ware Wijnstok en Mijn Vader is de Wijngaardenier. Elke rank die in Mij geen vrucht draagt, neemt Hij weg; en elke rank die vrucht draagt, reinigt Hij, opdat zij meer vrucht draagt. U bent al rein vanwege het woord dat Ik tot u gesproken heb. Blijf in Mij, en Ik in u. Zoals de rank geen vrucht kan dragen uit zichzelf, als zij niet in de wijnstok blijft, zo ook u niet, als u niet in Mij blijft. Ik ben de Wijnstok, u de ranken; wie in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht; want zonder Mij kunt u niets doen. Als iemand in Mij niet blijft, wordt hij buitengeworpen zoals de rank, en verdort; en men verzamelt ze en werpt ze in het vuur, en ze worden verbrand. Als u in Mij blijft en Mijn woorden in u blijven, vraag wat u maar wilt en het zal u ten deel vallen. Hierin wordt Mijn Vader verheerlijkt, namelijk dat u veel vrucht draagt en Mijn discipelen bent. Zoals de Vader Mij liefgehad heeft, heb ook Ik u liefgehad; blijf in Mijn liefde. Als u Mijn geboden bewaart, zult u in Mijn liefde blijven; zoals Ik de geboden van Mijn Vader bewaard heb en in Zijn liefde blijf. Deze dingen heb Ik tot u gesproken opdat Mijn blijdschap in u blijft en uw blijdschap volkomen wordt. Dit is Mijn gebod: dat u elkaar liefhebt, zoals Ik u liefgehad heb. Niemand heeft een grotere liefde dan deze, namelijk dat iemand zijn leven geeft voor zijn vrienden. U bent Mijn vrienden, als u doet wat Ik u gebied. Ik noem u niet meer slaven, want een slaaf weet niet wat zijn heer doet; maar Ik heb u vrienden genoemd, omdat Ik u alles wat Ik van Mijn Vader gehoord heb, bekendgemaakt heb. Niet u hebt Mij uitverkoren, maar Ik heb u uitverkoren, en Ik heb u ertoe bestemd dat u zou heengaan en vrucht dragen, en dat uw vrucht zou blijven; opdat wat u ook maar van de Vader vraagt in Mijn Naam, Hij u dat geeft. Dit gebied Ik u: dat u elkaar liefhebt.

Johannes 15 : 1-17

39 Stil voor God

Uit het hoofd

Welke geestelijke houding is belangrijk wanneer je bidt?	1	Het is belangrijk dat je je ervan bewust bent dat je tot God bidt. Verder moet je jezelf kennen en geloven dat God je gebed wil verhoren.
Wat betekent het woord: Amen?	2	Amen betekent: het is waar en zeker. Je zegt dit aan het einde van je gebed omdat je erop vertrouwt dat God je gebed verhoort.
Waarom mag je God je Vader noemen?	3	Je mag God Vader noemen omdat je dankzij Jezus kind van Hem bent. Je mag nu als een kind vertrouwen op God.

De Bijbel over bidden

In 1 Timotheüs 2 : 1 vind je drie soorten gebed. Schrijf deze vormen van gebed hieronder op:

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____

Zoek de bijbelteksten die op de kaartjes hieronder genoemd worden op en beantwoord de vragen.

Genesis 18 : 22 - 33

Wie bidt er?
Abraham

Wat voor soort gebed is het?
Voorbede

Voor wie wordt er gebeden?
Onschuldige mensen in Sodom en Gomorra.

Waar wordt God voor aanbeden?
Dat de stad niet wordt verwoest.

Genesis 31 : 10 - 14

Wie bidt er?

Wat voor soort gebed is het?

Voor wie wordt er gebeden?

Waar wordt God voor aanbeden?

1 Samuël 1 : 10 - 13

Wie bidt er?

Wat voor soort gebed is het?

Voor wie wordt er gebeden?

Waar wordt God voor aanbeden?

Romeinen 1 : 8

Wie bidt er?

Wat voor soort gebed is het?

Voor wie wordt er gebeden?

Waar wordt God voor aanbeden?

Geef nooit op

Lukas 18 : 1 - 8

En Hij sprak ook een gelijkenis tot hen met het oog daarop dat men altijd moet bidden en daarin niet verslappen.

Hij zei: Er was in een zekere stad een rechter die God niet vreesde en geen mens ontzag. En er was een weduwe in dezelfde stad en zij kwam voortdurend naar hem toe en zei: Doe mij recht tegenover mijn tegenpartij. En hij wilde een tijd lang niet. Daarna echter zei hij bij zichzelf: Hoewel ik God niet vrees en geen mens ontzie, toch zal ik, omdat deze weduwe mij lastig valt, haar recht doen, opdat zij uiteindelijk niet komt en mij in het gezicht slaat.

En de Heere zei: Hoor, wat de onrechtvaardige rechter zegt. Zal God dan geen recht doen aan Zijn uitverkorenen, die nacht en dag tot Hem roepen, hoewel Hij hen soms lang laat wachten? Ik zeg u dat Hij hun met spoed recht zal doen. Maar zal de Zoon des mensen, als Hij komt, wel het geloof op de aarde vinden?

40 Dans van plezier!

Uit het hoofd

Wat herdacht men in Israël tijdens het loofhuttenfeest?	1	Tijdens het loofhuttenfeest herdachten de Joden dat men tijdens de woestijnreis in hutten en tenten had gewoond.
Wat is het Joodse woord voor loofhuttenfeest?	2	Het Joodse woord voor loofhuttenfeest is Soekkoth.
Wat is het Joodse woord voor loofhut?	3	Het Joodse woord voor loofhut is Soekkah.
Hoe lang duurt het loofhuttenfeest?	4	Het loofhuttenfeest duurt zeven dagen.
Hoe moest de sfeer zijn tijdens het loofhuttenfeest?	5	Het loofhuttenfeest moest een vrolijk feest zijn.
Wanneer werd het loofhuttenfeest gevierd?	6	Het loofhuttenfeest werd aan het einde van het oogstseizoen gevierd.
Hoe toonde men zijn dankbaarheid voor de oogst?	7	Door lekker te eten en te drinken en door uit te delen aan de armen.
Waarvan is een loofhut gemaakt?	8	Een loofhut werd gemaakt van takken van loofbomen. Tegenwoordig gebruiken de Joden ook wel kleden om een loofhut te maken.
Waarom moest men tijdens het feest in een loofhut wonen?	9	Een loofhut is heel eenvoudig. Daardoor word je erbij bepaald dat je kwetsbaar bent en afhankelijk van God.
Waarom kun je in een loofhut tussen de bladeren en takken door naar de lucht kijken?	10	Dan kon je naar de hemel kijken en nadenken over de HEERE.

MEMCOOTJE

En Ik zeg u: Bid, en u zal gegeven worden; zoek, en u zult vinden; klop, en er zal voor u opengedaan worden. Want ieder die bidt, die ontvangt; wie zoekt, die vindt; en voor wie klopt zal opengedaan worden.

Lukas 11 : 9 & 10

40 Dans van plezier!

Mijn Vader dank U wel

Vertrouwen op de HEERE. Weten dat je van Hem afhankelijk bent. Dankbaar zijn. Dat zijn de onderwerpen waar je deze week op school over aan het werk bent. Maar waarvoor ben je eigenlijk dankbaar? Weet jij dingen te noemen waarvoor je de HEERE zou willen danken? Probeer eens drie dingen te noemen. Of weet je er wel vijf? Schrijf in ieder vakje iets waarvoor je zou willen danken.

Opdrachtgever

Gereformeerde Hogeschool afd. Pabo
Gereformeerd Pedagogisch Centrum

Realisatie

Projectgroep Bijbelonderwijs

Projectmanagement

Gert Gelderblom

Eindredactie

Redactie HSV: Mathilde Kremer en Roel Wimmenhove

Vormgeving

Michel de Boer, Andijk

Dankbetuiging

Drs. P.Th. Bareman (Zwolle), W. de Boer (Zwolle), F. van den Bos (Dalfsen), mw. T. Bosch (Hoofddorp), mw. H. van Enk (Zutphen), A. Hamstra (Hardinxveld-Giessendam), mw. J. Heikens-Bolland (Hoofddorp), E. J. Kaspers (Ede), drs. J. Meerveld (Hasselt), drs. J. Messelink (Kampen), drs. J. Overeem (Leusden), J. Overweg (Leusden), H. Schipper (Groningen), N. van Turennot (Veenendaal), ds. A. van der Veer (Zwolle), mw. drs. E.B. Vonkeman (Groningen), dr. P.H. Vos (Zwolle)

Foto's

Foto's omslag: Fotoarchief EO

Bijbeltekst

De geciteerde bijbelteksten werden met toestemming van de Stichting Herzienestatenvertaling overgenomen uit de Herziene Staten Vertaling, © 2006 Jongbloed Heerenveen. (www.herzienestatenvertaling.nl)

GIDS

ISBN 90-75545-30-4

NUR 746

Eerste druk, eerste oplage

© GIDS, Zwolle

Eerste druk in HSV

© GIDS, Zwolle, januari 2009

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voorzover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 j° het Besluit van 20 juni 1974, St.b. 351, zoals gewijzigd bij het Besluit van 23 augustus 1985, St.b. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever te wenden.